

SINUS

Journal for
Astrosophy

Nr.1 1998

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.

Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien van
aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens van Willi
Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

Inhoud

Het Astrosophy Research Center	<i>Darlys Turner</i>	4
Sirius	<i>Marcel Fontijn</i>	5
Biografische schets	<i>Shirley Laetessa</i>	6
Nieuwsbrief, april 1944	<i>Willi Sucher</i>	10
Pasen en de verlossing van de menselijke gestalte	<i>Jonathan Hilton</i>	15
Wat de hemel ons verteld Pasen 1998	<i>Roberta van Schilfgaarde</i>	23
De grote kosmische zonnebloem	<i>Hazel Starker</i>	29

Het Astrosophy Research Center

Darlys Turner

De laatste jaren van zijn leven bracht Willi Sucher in Meadow Vista, Californië door, een oord met ongeveer 3500 zielen, verstopt in de Sierra Foothills. Dit zijn de heuvels aan de westelijke voet van de Sierras, een bergketen ten oosten van Sacramento. Gelegen tussen hoge pijnbomen en verschillende soorten eiken, bezocht door reeën, eekhoorns en ander klein wild, is het een mooie, rustige plek. Het was hier in zijn woning, dat Willi op een namiddag in 1984 enige vrienden op de gedachte bracht om een stichting te vormen met als naam *Astrosophy Research Center*. Met als doelstelling om zijn publicaties en onderzoeksresultaten te beheren en voort te zetten. Willi had zich afgevraagd waar het centrum ondergebracht zou kunnen worden na zijn dood. Bij de eerste bijeenkomst van de stichting op 27 februari 1985 stelden enige vrienden echter hun huis en grondstuk ter beschikking als het toekomstige onderkomen van het Centrum. Dit deed hem een moment sprakeloos zijn, dankbaar en tegelijk verrast en ook wel opgelucht toen het aanbod bij stemming werd aangenomen.

Twee jaar na het verscheiden van Willi, werden in 1987 zijn boeken, onderzoeksresultaten en publicaties van de woning waar hij geleefd had, overgebracht naar de nieuwe locatie aan Hilltop Road, anderhalve kilometer verder op. Tegen die tijd was het huis officieel bezit geworden van het Centrum en was de eigenaar verhuisd. De publicatie van Willi Sucher 's werk wordt voortgezet, evenals het onderzoek, door de vijf leden van het bestuur: Hazel Straker (78), Jonathan Hilton (47), Patty Diamond, Darlys Turner (52) en Marcel Fontijn (42) en de vrienden van het *Astrosophy Research Center*. Alle publicaties in de Engelse taal zijn bij het Centrum te bestellen en er is beperkte accommodatie voor bezoekers die zouden willen komen voor onderzoek en studie.

‘ Vrijwillige afhankelijkheid is de grootste van alle gaven...
maar zonder liefde, hoe zou zo iets mogelijk zijn. ’

Goethe

SIRIUS

Marcel Fontijn

Een van de onderwerpen op het gebied van sterrenwijsheid, dat naar verhouding weinig aandacht heeft gekregen, heeft betrekking op de kwaliteiten en het karakter van de afzonderlijke sterrenwezens. Wat we aan de hemel als een ster kunnen waarnemen, verwijst naar wat in werkelijkheid een kolonie van geestelijke wezens is. Deze wezens kunnen opgevat worden als de geestelijke organen van een groots, omvattende wezen, dat de betreffende ster in zijn essentie vertegenwoordigt.

Ieder van deze sterrenwezens vervult zo een taak bij het in stand houden van het goddelijk plan, dat ten grondslag ligt aan het geestelijk en stoffelijk universum.

Aangezien we er voor gekozen hebben om ons tijdschrift *Sirius* te noemen, willen we de aandacht vestigen op een uitspraak die Rudolf Steiner over deze ster deed tegenover de gravin von Keyserlingk. Zij heeft deze woorden opgetekend in haar boek *Koberwitz 1924*. Op het landgoed van de Keyserlingks werd Pinksteren 1924 door Rudolf Steiner de biologisch-dynamische landbouwcursus gegeven.

Bij zijn vorige bezoek had Rudolf Steiner iets gezegd, dat me sindsdien sterk bezig had gehouden: Hier op aarde is het mogelijk om de deur achter je dicht te doen, maar in de geestelijke wereld is dat anders. Op *Sirius* wordt alles gehoord wat de mensen denken. Vervolgens was ik op zoek gegaan naar alles wat ik maar over *Sirius* kon vinden, om op die manier meer vat te kunnen krijgen op de identiteit van *Sirius*. De mythologie leerde me alleen dat het de ster van Zarathustra was, die in het sterrenbeeld Grote Hond als Isis vereerd werd. Ook de astronomische cursus (van Steiner) bracht me geen inzicht in het geheim van *Sirius*. Ik meende daarom dat ik de kwestie op een andere manier moest benaderen en ik stelde de vraag als volgt: Waar is het oord aan de hemel en in de kosmos, waar al het menselijk leed en alle menselijke vreugde worden waargenomen? Uit de grond van mijn ziel steeg het antwoord op: Dat is Zijn Hart. Het Hart van Jezus-Zarathustra in de middernachtelijke diepte van de aarde. Ik vroeg Rudolf Steiner hiernaar en hij zei: ' *Sirius* ' is het Hart van Jezus-Zarathustra, het is in de diepte van de aarde.

Het hart is de diepte - zei Jakob Böhme. In de diepte van het hart ontmoet de mens dat andere hart, dat al zijn leed en al zijn vreugde samen met hem wil dragen.

Vervolgens maakte Rudolf Steiner een eenvoudige schets en sprak langzaam, zodat ik het op kon schrijven: ' *Sirius* is de kosmische gedachte, die de Christus van zijn eigen hart vormt - zodoende word hij in de aarde gevonden. ' Hij tekende een boog die de aarde moest voorstellen en schreef er bij ' stofwisseling en vervulling '. Als zouden de gedachten die uit het hart van Christus worden gezonden, d.w.z. vanuit de zon, door *Sirius* naar het middelpunt van de aarde geleid worden. Vandaar zouden ze hun vervulling vinden middels de ' stofwisseling. '

Willi Sucher, een biografische schets

Shirley Laetessa

Willi Sucher werd geboren op 21 augustus 1902 in Karlsruhe. In 1919, 17 jaar oud, leerde Sucher de Antroposofie kennen door zijn oom Karl Sucher. Dit maakte diepe indruk op hem en hij beseftte dat het zijn levensweg zou zijn. Met 18 werd hij lid van de antroposofische vereniging.

Rudolf Steiner had meerdere keren aangeduid dat de klassieke astrologie decadent geworden was en dat de mensheid een nieuwe sterrenwijsheid van node had. Dit was de taak die Willi Sucher zichzelf stelde als zijn eigen levensopgave.

Zoals velen van zijn generatie na de eerste wereldoorlog, wilde Sucher iets doen waarmee hij zowel de mensheid als de geestelijke wereld van dienst kon zijn. De vernieuwing van de astrologie leek een dergelijke opgave te kunnen zijn en met 18 jaar begon hij astrologische literatuur te bestuderen, in een poging om tot een begrip te komen. Steeds weer voelde hij zich afgestoten door het fatalisme dat hij daarbij tegenkwam. Hij bespeurde dat de mens een grotere waardigheid had dan de astrologie hem toe stond.

Sucher bleef de Antroposofie bestuderen en lezingen bijwonen. In 1922 ging hij bij een kleine bank in Stuttgart werken, *Der Kommende Tag*. Deze bank trachtte iets in de praktijk te brengen van Rudolf Steiner's ideeën met betrekking tot het driegelede sociale organisme.

Hier had Willi Sucher zijn eerste ontmoeting met Rudolf Steiner en middels vrienden met zijn toekomstige echtgenote Helen. Het waren moeilijke jaren na de eerste wereldoorlog en de bank moest zijn deuren sluiten. Sucher vond een andere baan bij een bank in Bruchsal. Samen met Helen trad hij tot de Christengemeenschap toe. Hun huwelijk werd ingezegend door Friedrich Rittelmeyer. Toen de jonggehuwden zich dit eindelijk konden veroorloven, huurden zij een woning in Bruchsal. Iedere avond na een werkdag, zat Sucher twee uur te studeren.

1927 was een belangrijk jaar voor Willi Sucher. Niet alleen vanwege zijn huwelijk, maar omdat hij in dat jaar ook in aanraking kwam met het werk van Elisabeth Vreede. Zij had de leiding van de wiskundig-astronomische sectie van het Goetheanum in Dornach en maakte deel uit van het eerste bestuur van de antroposofische vereniging. In 1927 kreeg Sucher een verslag onder ogen van een lezing die Vreede had gegeven. Er was daarin sprake van een verwijzing van Rudolf Steiner naar de hemelconstellatie bij het moment van sterven. Deze idee trof Sucher als een donderslag bij heldere hemel. Hij schreef later dat ' een straal van hoop op het astrologische complex viel, die licht leek te werpen op de zoektocht naar vrijheid van de mens. ' Zo begon Sucher's onderzoek naar met name deze biografische ritmen en bewegingen van de sterren. Zij leken keer op keer te bevestigen dat de mens een grote betekenis voor de kosmos heeft en niet hulpeloos onderworpen is aan de ritmen en bewegingen van de sterren.

26 jaar oud werd Sucher een leerling van Elisabeth Vreede. Zij moedigde hem aan en confronteerde hem met bepaalde vraagstukken. Er ontwikkelde zich tussen hen een levendige correspondentie. Vreede zond hem dikwijls een of andere opmerking, die Steiner gemaakt had met betrekking tot de relatie van de mens tot de sterrenwereld, vergezeld van de kanttekening: ' Ik kan het niet doen. Jij zult het moeten doen. ' Vreede was het die Sucher de suggestie deed om de voor-geboortelijke hemelconstellaties, de hemelbewegingen tijdens de embryonale ontwikkeling van de mens, te gaan onderzoeken. Zij adviseerde hem om voor dit onderzoek de antieke *Regel van Hermes* toe te passen, die zijn oorsprong had in het oude Egypte.

Met 30 hield Sucher voordrachten aan het Goetheanum en korte tijd later ook in de Lucaskliniek in Arlesheim. Gedurende 1934/35 publiceerde Elisabeth Vreede een aantal astrologische studies voor de wiskundig-astronomische sectie. De eerste had zij nog zelf vervaardigd, maar de andere werden door Sucher geschreven. Vreede schreef: ' De volgende studies zijn bestemd om de lezer in kennis te stellen van het onderzoek dat door onze medewerker Willi Sucher reeds gedurende een aantal jaren wordt ontwikkeld, in samenwerking met de wiskundig-astronomische sectie. Voor Sucher is niet de traditionele astrologie uitgangspunt, hoewel die hem bekend is, maar de geesteswetenschap van Rudolf Steiner. Met name Steiner 's aanwijzingen die betrekking hebben op het

terrein van de astrologie.

Hitler kwam echter aan de macht en de omstandigheden in Duitsland werden onverdraaglijk. De correspondentie tussen Sucher en Vreede werd onderschept. Astrologen werden gearresteerd en antroposofen moesten elkaar in het geheim ontmoeten. Willi en Helen was het duidelijk dat zij Duitsland moesten verlaten. Tijdens een bezoek aan Vreede in 1936 werd een reis naar Nederland en Engeland georganiseerd. Tegen die tijd waren Elisabeth Vreede en medebestuurder Ita Wegman, als gevolg van interne conflicten niet langer lid van het bestuur. Tijdens Sucher's bezoek aan Engeland werd het echtpaar, eerst door Eugen Kolisko en later door Fred Güter uitgenodigd om te komen werken in een antroposofische instelling voor gehandicapte kinderen, Sunfield Home in Clent. Het duurde een aantal maanden voordat de nodige papieren werden afgegeven. Helen en Willi vertrokken naar Engeland, naar het leek slechts voor een bezoek, met niet meer dan twintig mark en een paar persoonlijke bezittingen. Willi was 35 jaar.

Hij kreeg een plaats in de verpleging toegewezen en Helen in de keuken. Beiden worstelden zij met hun taak in een andere taal. Er werd echter veel verworven in deze periode, voor de taak waar Sucher zich aan gewijd had. Hij deed klinische ervaring op en was in staat om die toe te passen. Daarbij richtte hij zich naar de aanwijzing van Steiner, dat een toegewijd pedagoog met de sterrenconfiguratie van een pupil, stappen op de weg naar genezing zou kunnen zetten.

Sucher zag Elisabeth Vreede voor het laatst bij een conferentie in Bangor, Wales, niet ver van Penmaenmawr. Hij beschrijft hoe hij samen met Vreede een heuvel beklom, waar zich twee steencirkels van de Druïden bevonden. Daar namen zij voorlopig afscheid, in de nabijheid van deze stenen, die getuigden van een oeroude sterrenwijsheid en met een groot gevoel van verantwoordelijkheid voor de toekomst van deze wijsheid. Elisabeth Vreede stierf op 31 augustus 1943 in Zwitserland.

Tijdens de tweede wereldoorlog werden alle Oostenrijkers en Duitsers die in het Britse koninkrijk verbleven, geïnterneerd, uit angst voor mogelijke spionage voor de vijand. Sucher werd met verschillende andere antroposofen ondergebracht in een voormalig zomerverblijf op het eiland Man. Onder hen bevonden zich Ernst Lehrs en Karl König. Zij deelden hun weten met elkaar en Sucher kon er zijn werk voort zetten. Na hun vrijlating werkten Willi en Helen in König's Camphill gemeenschap voor kinderen in Aberdeen.

Hij zette zijn onderzoek voort, reisde rond om lezingen te geven en maakte een begin met het schrijven van maandelijks nieuwsbrieven voor abonnees. Tijdens een van deze lezingen leerde hij Hazel Straker kennen, die zich later bij hem zou voegen, om samen met enkele anderen te helpen bij het onderzoekswerk. In 1944 keerden Willi en Helen voor twee jaar terug naar Sunfield, waarna zij zich in 1946 - op verzoek van Eleanor Merry en Maria Schindler in Londen vestigden, waar Willi's avonds cursus gaf. In 1947 werd Willi gevraagd de leiding op zich te nemen van een heilpedagogisch tehuis in Garvald, Schotland. Alfred Heidenreich, de grondlegger van de Christengemeenschap in Groot-Brittannië, vroeg hem om in Allbrighton Hall bij Shrewsbury te komen werken, een conferentiecentrum van de Christengemeenschap. Hazel Straker volgde hem vanuit Garvald. Het was een zeer productieve tijd voor Sucher. ' Dr. Heidenreich gaf me alle vrijheid om mijn werk verder te ontwikkelen... ' Het Engelse manuscript van *Isis Sophia (deel 1)* werd voorbereid en in 1951 uitgegeven. *Man and the Stars (Isis Sophia, deel 2)* volgde in 1952.

Het was in Shrewsbury dat het ' gezin ' van medewerkers werd gevormd, dat voor de rest van Willi's leven zijn werk zou meedragen en ondersteunen. Hazel Straker werd vergezeld van Helen Veronica Moyer en haar zuster Maria Schindler. Zij leefden en werkten samen. Sucher's reizen namen toe als gevolg van uitnodigingen om te komen spreken in Engeland, Schotland en Nederland. Het was in deze periode dat Sucher's werk over de kosmische achtergronden van de Griekse, Noorse en Keltische mythologie uitgegeven werd. Ook deed hij onderzoek naar historische persoonlijkheden en perioden. Tevens begon zich zijn pionierswerk met betrekking tot een heliocentrisch wereldbeeld en het kosmische bewegingsmodel van de lemniscaat te ontvouwen.

Toen het conferentiecentrum uit financiële gronden moest sluiten, verhuisde de kleine familie naar *Larkfield Hall*, een heilpedagogisch huis in Kent. Sucher ging door met het geven van lezingen, terwijl zijn medewerkers met de pupillen werkten. Dikwijls voegden zij zich 's avonds bij Willi, om

samen de sterrenconfiguraties van de kinderen te bestuderen. Sucher had de taak op zich genomen, waar Elisabeth Vreede hem mee geconfronteerd had: om de gebaren van de sterren tijdens de embryonale ontwikkeling te onderzoeken. Hazel Straker schrijft: ' Dit precieze monnikenwerk, dat hij gedurende meerdere jaren had uitgevoerd, droeg een rijke oogst toen hij ons aan de hand van de hemelverschijnselen naar de grootse imaginaties voerde die daar achter stonden. Die konden ons een hulp en inspiratie zijn bij ons werk met de kinderen. '

Sucher werd gevraagd om te komen spreken op de boerderij van de antroposofische gemeenschap in Spring Valley, New York. Tijdens een verblijf van 4½ maand in de Verenigde Staten gaf hij 70 lezingen en workshops. Daaronder ook een cursus voor de lerarenopleiding in Los Angeles, aan de *Highland Hall Waldorf school*. Los Angeles zou de plek worden voor zijn toekomstige werkzaamheid.

Terug in Engeland schreef Sucher zijn boek *Drama of the Universe*, waarin hij zijn onderzoek naar het heliocentrische wereldbeeld presenteerde, een volledige nieuwe kijk op de relatie van de mens tot de sterren. Nadat dit werk in 1958 voltooid was, maakte de familie van medewerkers een vakantiereis door de Verenigde Staten en bezocht onder andere Los Angeles. Vanuit Highland Hall waren er meerdere verzoeken gekomen, om daar te komen werken en er een heilpedagogische school te beginnen. Ze besloten om te emigreren.

In 1961 vertrok een groep van vier naar Los Angeles: Willi en Helen Sucher, Veronica Moyer en Hazel Straker. Zij stichtten het *Landvidi Center for Exceptional Children*. Dit project zou zeven jaar duren. In die jaren reisde Sucher regelmatig rond om lezingen te geven in de Verenigde Staten, Engeland, Nederland, Zwitserland en Duitsland.

Toen het schooltje de poorten sloot in 1968, trokken zij zich terug in een klein huis in Meadow Vista, Californië, in de heuvels aan de voet van de Siërra Mountains, niet ver van Sacramento. Ge-steund door zijn medewerkers, zette Sucher zijn onderzoek en schrijvende werk voort. Ook bleef hij reizen om cursussen te geven en hield hij studiebijeenkomsten in zijn huis. In die tijd ontstonden *Cosmic Christianity* (1970) en *The Changing Countenance of Cosmology* (1971), die onlangs bij de Anthroposophical Press, N.Y. in herdruk zijn verschenen (1993).

Naar Sucher's opvatting hebben de drie jaren die Christus doorbracht op aarde vanaf de doop in de Jordaan tot aan de Hemelvaart, de kosmos ingrijpend veranderd, evenals de relatie van de mens tot de kosmos. Over het onderzoek dat hij publiceerde in *Cosmic Christianity* schreef hij: ' tenslotte wil ik het onderzoekswerk vermelden, dat ik verrichtte naar de gebeurtenissen in het leven van Christus. Ik raakte er steeds meer van overtuigd dat de kosmische perspectieven van deze gebeurtenissen een basis vormen voor de werkzaamheid van de Christusimpuls in de tijdperken na het Mysterie van Golgotha '. Het bleek dat steeds wanneer een bepaalde kosmische constellatie uit de tijd van Christus aardeleven zich herhaalt, de mogelijkheid geboden wordt, om de inherente spirituele betekenis van die daad te begrijpen. Dat het zelfs mogelijk is om de inherente spirituele betekenis van die daad te beleven. Zoals gezegd, deze mogelijkheden worden de mens ' geboden '. Hij kan ze in vrijheid oppakken en zich er eventueel mee identificeren. In deze jaren zochten velen Willi op, om van hem een levensadvies in te winnen. Sucher's diep reikende beelden, die hij ontleende aan het voorgeboortelijke en geboorte-astrogram, konden voor velen een licht werpen op de eigen weg van het lot.

Ook bleef hij het *Monthly Star Journal* (1965-1975) uitgeven. In een van de nummers citeert hij Rudolf Steiner uit de cyclus *Christus und Die Geistige Welt* (GA 149, 5e voordracht): ' ...Het werd mij steeds duidelijker, als resultaat van vele jaren onderzoek, dat er in onze tijd een soort opstanding plaats vindt van de astrologie uit de 3e Cultuurtijd (de Egyptisch-Babylonische), maar doortrokken van de Christusimpuls. Vandaag de dag moeten we anders tussen de sterren zoeken dan in vroeger tijden, het sterrenschrift moet echter opnieuw worden tot iets dat tot ons spreekt...'

In 1972, 70 jaar oud, werd Willi Sucher gevraagd om te spreken tijdens een Internationale Jongerenconferentie van de antroposofische vereniging in Dornach. Er waren 41 jaren verstreken sinds hij daar op instigatie van Elisabeth Vreede gesproken had. Sucher had er onder geldeden dat de ontwikkeling van de astrofische door zo weinig mensen actief was opgepakt. Hij beschouwde het als een grote noodzaak, die de mensheid in staat zou kunnen stellen om de beproevingen aan het

eind van de eeuw onder ogen te kunnen zien.

Hij bleef lezingen geven. Zijn schrijvend werk beperkte zich voornamelijk tot de maandelijks brieven voor abonnees. Enkele van deze brieven werden gepubliceerd in Sucher's laatste boek *Practical Approach toward a New Astrosophy*. Het bevatte veel van zijn ononderbroken onderzoek naar een spirituele benadering van een heliocentrische astrologie. Het maakte een opening naar een begrip van het heliocentrische copernicaanse wereldbeeld. In 1973 moest Hazel Straker vanwege familieomstandigheden terugkeren naar Engeland. Twee jaar later stierf Helen Sucher.

Veronica Moyer nam het huishouden over en ontfermde zich over de distributie van de boeken. Maar er volgden geen nieuwe publicaties meer. Sucher bleef reizen en lezingen en workshops geven, maar begon zijn activiteiten geleidelijk aan te beperken. Hij bleef echter dicht bij huis onderrichten. In de laatste tien jaar vormde zijn huis een actief centrum. De studiegroepen en de talloze mensen die om een individueel advies kwamen hielpen allemaal om een stevige basis te leggen voor de astrosofie, waarop in de toekomst verder gebouwd zou kunnen worden.

Willi Sucher stierf vredig in zijn slaap op 21 mei 1985.

Willi Sucher

Het is de opzet van deze brieven om de samenhang uit te diepen, die er bestaat tussen de sterrenwereld en de aarde. De mens als voornaamste vertegenwoordiger van de aarde, zal centraal staan, maar daarnaast zal er ook aandacht zijn voor de andere natuurrijken.

Het gaat natuurlijk om een zeer omvangrijk terrein en de kennis is in ons tijdperk beperkt. Niettemin is het dankzij de cruciale inzichten, die ons door Rudolf Steiner geschonken werden, mogelijk geworden om in meer dan 20 jaar van stille en volhardende arbeid, vele feiten over deze samenhang te verzamelen. Alles bij elkaar vormen deze feiten al een organisch geheel, dat zich vanzelfsprekend nog in een kinderstadium bevindt. Het zal echter de kiem vormen voor toekomstig en uitgebreider onderzoek in tijden die in het verschiet liggen.

Eerst zullen we door deze brieven een heldere visie funderen met betrekking tot de structuur van ons zonnestelsel en de relatie daarvan tot de sterrenwereld, die boven ons eigen universum uitgaat. Vervolgens zullen we moeten spreken over de sterrenbeelden die we aan de hemel waarnemen, voornamelijk de beelden van de dierenriem. We zullen proberen door te dringen in de geestelijke achtergrond daarvan, in samenhang met de ontwikkeling van aarde en mensheid. Daarna zal de aandacht gericht worden op de bewegende sterren, de planeten. Dit zal vooral betrekking hebben op het bestaan van de mens na de dood en voor de geboorte. We zullen echter ook rekening moeten houden met de relatie die tussen de planeten en het leven in de natuur bestaat, voor zover die relatie al wetenschappelijk aangetoond kan worden. Met betrekking tot de mens duikt dan het vraagstuk op van bestemming of lot en de reikwijdte van de menselijke vrijheid. Tenslotte zullen we een inzicht moeten verwerven in de samenhang tussen de sterren en de mensheid als geheel en ook met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van de planeet die we bewonen, de aarde.

De vraag dient zich aan, welke naam we zullen kiezen voor het soort kennis waarnaar we in deze brieven op zoek willen gaan. Het zou niet juist zijn om van 'astronomie' te spreken. Met de mathematische feiten van de sterrenwereld zullen we ons alleen waar nodig bezig houden. Ook kan het geen 'astrologie' genoemd worden, omdat het hier niet gaat om een basis voor eventuele horoscoop duidingen, zoals die bij de hedendaagse astrologie gebruikelijk zijn. We willen de spirituele achtergrond bestuderen van de relatie tussen de sterren en de aarde met zijn bewoners. We zouden mogen spreken van *astrosofie*. Wat is *astrosofie*?

Beweging vormt de essentie van de sterrenwereld. Alles in de sferen die de aarde omgeven, is in beweging. We betreden een enorme wereld van ritmen, wanneer we onze blik op de veelvuldigheid van de sterrenhemel richten.

Zo is er het ritme van dag en nacht. Het hele firmament schijnt in de loop van 24 uur rondom zijn hemel-as te draaien. De huidige astronomie leert ons dat deze rotatie teweeg gebracht wordt door de dagelijkse omwenteling van de aarde rondom haar eigen as. Voor de waarnemer op aarde is het echter of het omgekeerde het geval is en het firmament zich zou bewegen.

Ook kunnen we de ritmen van de maan observeren, de wisseling van de schijngestalten, van nieuwe maan tot volle maan en weer terug tot nieuwe maan. De waarneming leert dat dit ritme zich ruwweg in één maand voltrekt.

Wagen we ons verder in het universum, dan ontmoeten we nog andere ritmen, zoals die van Venus en Mercurius. Er is het ritme van de zon, de tijd die deze nodig heeft om een omloop door de dierenriem te volbrengen. Opnieuw leert de astronomie ons, dat deze jaarbeweging van de zon slechts schijn is. Het is de aarde die in de loop van een jaar rondom de zon beweegt. Op aarde nemen we de zon in de loop van een jaar in verschillende delen van de hemel waar, als gevolg van de omloopbaan van onze planeet. Nog verder weg vinden we de ritmen van de zgn. buitenplaneten, Mars, Jupiter en Saturnus en de recent ontdekte planeten Uranus, Neptunus en

Pluto. Het gaat daarbij om ritmen, die zich over tientallen, zelfs honderden jaren uitstrekken.

Daarnaast treffen we veranderingen in de structuur van ons universum aan, die zich eveneens in

lange ritmische intervallen voltrekken. Zij omvatten volledige tijdperken van menselijke en aardse evolutie, duizenden, zelfs tienduizenden jaren. En we weten dat ook de zgn. 'vaste' sterren in beweging zijn, hoewel deze bewegingen in de regel alleen voor het blote oog zichtbaar worden over een tijdspanne, die het gangbare tijdbegrip van de mens te boven gaat.

Beweging vormt dus de grondslag van de sterrenwereld. We kunnen op verschillende manieren naar deze wereld van beweging kijken.

We kunnen het als een reusachtig mechanisch uurwerk beschouwen. De feiten die we aan de kosmische bewegingen ontleen, inspireren tot een dergelijke gedachte. Die bewegingen kunnen we berekenen.

We kunnen de ritmen van de sterrenwereld zelfs vooraf berekenen. De ontdekking van Pluto en Neptunus waren het gevolg van het toepassen van puur mechanische wetmatigheden op het universum.

Toch schiet de gedachte van het universum als een mechanisme, op bepaalde punten tekort. We kunnen de vergelijking maken met een draaiende motor. De omwentelingen van de motor, zijn gedragingen, kunnen berekend worden. Ieder detail kan door mechanische wetten verklaard worden. Maar de motor zou geen millimeter bewegen, niet één schroef ervan zou bestaan, als de menselijke geest hem niet had uitgevonden. De enorme inzet van de uitvinders heeft ieder afzonderlijk detail van de motor voortgebracht. De menselijke geest vormt de werkelijke oorsprong van de motor en zonder dit menselijk vermogen zou de motor niet bestaan.

Hoe is het met het universum gesteld? Het mechanisme met zijn talloze bewegingen is voor handen. Maar wie heeft het geschapen en in beweging gezet? Een mechanisme kan zichzelf niet scheppen, anders is het niet langer een mechanisme. Er moet een soort reusachtig plannend bewustzijn zijn geweest of misschien zelfs een gemeenschap van dergelijke scheppende krachten, voordat er enig universum tot stand kon komen.

Hierdoor komen we tot een ander gezichtspunt. Zoals een motor de uitdrukking is van de mogelijkheden van de menselijke geest, misschien ook van zijn zwakheden, zo kan het universum gezien worden als de uitdrukking van een wereld van innerlijk leven, zo niet zielenleven.

We zien een mens zich bewegen. Alle bewegingen van de ledematen kunnen aan de hand van natuurkundige en mechanische wetten verklaard worden. En toch is er altijd een reden waarom een mens zijn armen en benen beweegt. Hij heeft de intentie om iets te doen, ergens naar toe te gaan. Achter de zichtbare bewegingen van het lichaam gaat een innerlijk leven schuil, een psychisch leven, een leven dat zin en betekenis geeft aan de bewegingen.

Zo kunnen we ook naar iedere ster afzonderlijk kijken. We berekenen zijn bewegingen, ritmen en vele andere gegevens, die verbonden zijn met zijn algehele hoedanigheid en relatie tot andere sterren. In een menselijke gemeenschap heeft ieder afzonderlijk lid zijn eigen wereld van zielenkwaliteiten, die beweging en activiteit motiveren. Maar de handelingen van ieder afzonderlijk lid komen in aanraking met die van andere leden. Sterker nog, ze krijgen pas werkelijk betekenis als ze in relatie staan tot het gemeenschapsleven als geheel. In feite vormen de gemeenschappelijke idealen van een gemeenschap de maat voor de activiteiten van ieder lid afzonderlijk.

Op dezelfde manier heeft iedere ster zijn eigen wereld van zielenbewegingen, die ten grondslag liggen aan zijn zichtbare bewegingen, waardoor hij een bruikbaar en scheppend lid van het universum is. Maar hij staat ook in relatie tot zijn medesterren.

Gezien vanaf de zon, als het middelpunt van ons universum, of vanaf de aarde, ontmoeten de planeten elkaar soms op een bepaalde manier. Of ze gaan uit elkaar en vormen een oppositie ten opzichte van elkaar, enzovoort. Al deze activiteiten staan in een relatie tot het zonnestelsel als geheel en met name tot de zon als middelpunt.

Iedere afzonderlijke planeet moet dus deel hebben aan het gemeenschappelijke doel van het gehele zonnestelsel.

Dat is astrofisie: Het leren kennen - te beginnen natuurlijk met de simpele feiten - van de zielenwereld van iedere ster of planeet afzonderlijk; het sociale leven van hun gemeenschappelijkheid; hun gemeenschappelijke idealen en doelstellingen.

Maar we zijn niet alleen op zoek naar de zielenwereld van de sterren, die de manifestatie van hun

wezen en daden vormt binnen een beperkte tijdspanne. We zullen ook enig inzicht in hun geestelijk leven moeten verwerven. Alleen dan kunnen we hun wezen helemaal begrijpen. Hun geestelijk leven, dat wil zeggen: hun historie (bij wijze van spreken, hun biografieën), hun worstelingen en hun resultaten, evenals hun bestemming (met betrekking tot de toekomst).

Waarom Astrofisie?

De vraag kan opkomen: Waarom zouden wij als mensen op aarde streven naar een kennis van de sterren, zoals hierboven beschreven?

De sterrenwereld kan een interessant studie-object vormen, maar zijn de sterren niet te ver van de aarde verwijderd om het leven op onze planeet te kunnen beïnvloeden?

Deze planeet is onderdeel van de grote sterrengemeenschap. Zoals de werking van de maan het ritme van de getijden beïnvloedt, zo kunnen we ook ontdekken dat het organisme van de aarde beïnvloed wordt door alle sterren van de kosmische samenleving. Verschillende observaties kunnen tot deze conclusie voeren. Wij leven als mensen op deze aarde, die onder invloed van de sterren staat. Of we dit nu leuk vinden of niet, we hebben deel aan het leven van het gehele universum.

Als aardebewoners hebben we een natuurlijke neiging om onder te duiken in de wereld die door onze menselijke horizon begrensd wordt. Gewoonlijk omvat deze horizon erg weinig van het grote universum. Misschien reikt hij niet verder dan de wereld van onze kleine persoonlijke wensen en ambities. Maar het kan ook een filosofie of religie zijn, die ons eventueel verbindt met andere mensengroepen. Toch kan dit ons tegelijkertijd afscheiden van de rest van de mensheid. Of deze horizon kan de rol omvatten, die we mogelijk spelen in het bestaan van een natie of een volk, waar we door onze geboorte toe behoren. We weten, dat heel vaak, zo niet altijd, het juist dit onderscheid is dat tot conflict en oorlog voert. Als we enkel binnen de beperkte horizon van onze mensenwereld leven, leidt dit tot het gevaar van een bekrompen levensvisie. Deze kortzichtigheid van ons zielenleven kan allicht voeren tot een verkeerde beoordeling van onze eigen aangelegenheden binnen de samenhang van het universum als geheel.

Maar als we in staat zijn, al is het maar af en toe, om onszelf te confronteren met de wereld van de sterren, met hun zielenleven, hun geestelijk leven, dan kunnen we met ons wezen uitgroeien boven de wereld van onze eigen problemen en naar verhouding kleine en onbelangrijke aangelegenheden. We zouden onszelf dan op een bewuste en juiste wijze in de ontwikkelingsstroom van het universum kunnen plaatsen.

Al zouden we dit alleen maar bij gelegenheid doen, dan zouden we een wereld van grootse kosmische idealen en geestelijke strevingen kunnen betreden, die de mensheid niet verdeelt op grond van religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging, rassentheorieën en dergelijke. De sterren zouden ons kunnen leren, dat de banden die een mens aan het leven binden, zoals bijvoorbeeld familie, volk of ras of zelfs een bepaalde religie, hun geldigheid hebben zolang zij de grenzen van deze gebieden niet overschrijden en andere levensgebieden gaan overheersen.

De juiste plek van zowel idealisme, als ook realisme of zelfs materialisme in onze wereld, zou dan zichtbaar worden. In het universum worden al deze levensopvattingen en levenshoudingen in harmonie op hun juiste plaats gehouden binnen het zielenleven van de sterrenwereld. Het is enkel de mens die dikwijls gebukt gaat onder kortzichtigheid en niet in staat is om orde te scheppen in zijn eigen zielenleven. Die wanorde spiegelt zich dan in de conflicten en oorlogen tussen mensen.

Als we de sterren op de juiste manier benaderen, kunnen ze de mensheid samen brengen. Zij stralen voor alle mensen. Alle fenomenen aan de sterrenhemel gaan ieder mens aan, zonder enig onderscheid. Er is geen sprake van enige differentiatie, zoals dit op aarde het geval is als gevolg van bepaalde sociale en geografische omstandigheden. In de loop van de tijd ontvangt het gehele aardoppervlak en daardoor ook ieder mens het licht en het onderricht van alle sterren.

Zodoende staat de poort open naar een wereld van echte vrede en vrijheid. Een wereld van echte vrede, omdat we daar de intenties en evolutionaire bedoelingen van de goden kunnen leren kennen. De toepassing van deze kennis in ons dagelijks leven, stap voor stap, kan ons echte vrede brengen, omdat we er door bevrijd worden van de ketenen, die gevormd worden door onze kleine en beperkte aardse aangelegenheden en problemen. Astrofisie, als een nieuwe sterrenwijsheid,

zal daarom in de toekomst zelfs een noodzaak gaan vormen voor een spirituele cultuur.

De structuur van ons zonnestelsel

Voordat we op zoek gaan naar de details van de ziele- en geestelijke wereld, die in de kosmos werkzaam zijn, dienen we een voorstelling te vormen van de fysieke structuur van ons zonnestelsel en de samenhang daarvan met de werelden in de diepte van de hemelruimte. We dienen een duidelijk beeld te vormen van de ritmen van de sterren en de wijze waarop zij in de ruimte hun plaats innemen. Daarvoor zullen we ons bepaalde astronomische inzichten eigen moeten maken. Natuurlijk kunnen we hier niet te diep op ingaan, omdat het in feite om een zeer omvangrijk terrein gaat van gecompliceerde mathematische en andere details. We kunnen dit alleen doen, voor zover dit noodzakelijk is om een algemeen begrip en een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen, met betrekking tot de kosmische feiten waarmee we ons naderhand bezig willen houden.

Als we opzien naar het sterrenfirmament, dan kunnen we twee soorten hemellichamen waarnemen. In de eerste plaats zijn er de zgn. 'vaste' sterren. Zij worden zo genoemd, omdat zij altijd dezelfde positie en onderlinge afstand lijken te behouden. Zo zien we bijvoorbeeld het bekende sterrenbeeld Grote beer (Ursa Major) ofwel het 'Steelpannetje'. Vier vaste sterren vormen het pannetje zelf en drie andere de steel.

We kunnen dit sterrenbeeld door de jaren heen iedere nacht observeren. Het zal niet gebeuren, dat we op een nacht plotseling ontdekken dat één van de vier sterren die het pannetje vormen, zijn positie heeft veranderd. En zo zijn er vele groepen vaste sterren die sterrenbeelden vormen. De afzonderlijke sterren verlaten hun relatieve positie niet. Altijd zijn het dezelfde sterren die een sterrenbeeld vormen, bijvoorbeeld Cassiopeia, Orion en vele andere.

Maar in feite bewegen ook deze 'vaste' sterren. Na verloop van vele duizenden jaren zullen de sterren die het vertrouwde beeld van de Grote beer vormen, niet meer dezelfde posities innemen. In een verre toekomst zullen we de figuur van de grote Beer niet meer zo waarnemen als wij het nu doen. Deze bewegingen zijn echter zeer traag. Ze vallen buiten het gezichtsvermogen en buiten de menselijke tijdbeleving. Daarom noemen we deze hemellichamen met recht 'vaste' sterren.

Daarnaast nemen we ook de 'bewegende' sterren ofwel de planeten waar, die tot het zonnestelsel behoren. Een goed observatie-voorbeeld is de maan. In een heldere nacht zien wij haar misschien in het gebied van de sterren die de Stier vormen. Kijken we twee of drie dagen later opnieuw, dan treffen we haar in het sterrenbeeld Tweelingen aan. In de tussenliggende tijd moet de maan zich dus van de Stier naar de Tweelingen verplaatst hebben. Maar niet alleen de maan beweegt zich. Er zijn naast de maan in totaal acht planeten die zich verplaatsen:

Mercurius	Uranus (ontdekt in 1781)
Venus	Neptunus (ontdekt in 1846)
(aarde)	Pluto (ontdekt in 1930)
Mars	
Jupiter	
Saturnus	

Een ander onderscheid tussen vaste en bewegende sterren (volgens de huidige astronomie) is dat de vaste sterren uit zichzelf licht geven. Zij zijn als het ware zonnen, zoals ook onze zon er één is en brengen hun eigen licht voort. De bewegende sterren, de planeten van ons zonnestelsel, hebben geen eigen licht. Zij weerkaatsen slechts het licht dat zij van de centrale zon ontvangen.

Afgezien van de sterren en de planeten, waarvan de meeste alleen 's nachts zichtbaar zijn, nemen we de zon overdag waar. Daarom is het moeilijk om zijn relatieve positie ten opzichte van de sterrenbeelden te vinden. Maar met de hulp van bepaalde astronomische middelen kunnen we vaststellen, dat net als de planeten, ook de zon zich verplaatst en in de loop van één jaar een omloop volbrengt. De astronomische wetenschap vertelt ons echter dat niet de zon beweegt. De aarde draait om de zon, die zich in het middelpunt bevindt van de omloopbaan van de aarde. Door deze beweging van de aarde, die een omloop in de loop van een jaar voltooit, zien we de zonnenschijf

steeds weer in een andere kosmische richting. Daardoor ontstaat voor ons de voorstelling dat de zon zich langs de cirkel van de ecliptica of dierenriem beweegt.

We kunnen nu onderscheid maken tussen drie hoofdkenmerken in de structuur van ons zonnestelsel. De zon vormt het middelpunt.

Rond de zon beschrijven de planeten hun baan. De omloopbanen van de planeten bevinden zich ruwweg in een en hetzelfde vlak, terwijl hun middelpunt ongeveer in de zon ligt. Daarom dienen we ons het zonnestelsel voor te stellen in de vorm van een lens of een grote schijf met de planeetbanen als concentrische ringen.

Deze enorme schijf vindt in de baan van de buitenste planeet zijn begrenzing. Deze begrenzing heeft echter een relatieve samenhang met bepaalde sterren. Als het ware in perspectief gezien vanuit het middelpunt van de schijf, worden een aantal sterren door de omtrek van het zonnestelsel aangeraakt. Deze sterren vormen tezamen een soort lint of ring rondom het zonnestelsel. Dit lint aan de uiterste rand van het planetenstelsel waar wij zelf toe behoren, is de zgn. dierenriem. Deze wordt gevormd door twaalf van de sterrenbeelden, die we aan de hemel kunnen waarnemen. Dit zijn dus de drie componenten van ons zonnestelsel:

- 1) De zon, ruwweg het middelpunt van de schijf.
- 2) De omloopbanen van de planeten op verschillende afstand van de centrale zon.
- 3) De omtrek van de schijf, waarachter de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem verschijnen.

Binnen deze schijf kunnen we nog een ander onderscheid maken. De aarde waarop wij leven, beweegt zich langs de derde omloopbaan, gerekend vanaf het middelpunt. Binnen de baan van de aarde liggen de banen van Mercurius en Venus. Zij worden de binnenplaneten genoemd. Aangezien hun banen kleiner zijn dan die van de aarde. Mercurius beweegt zich in 88 dagen eenmaal rond de zon. Venus doet hetzelfde in 225 dagen, omdat zij verder van de zon verwijderd is en daarom een grotere omloopbaan heeft. De aarde heeft 365 dagen nodig om één keer rond de zon te gaan. Rondom de aarde, op relatief gezien kleine afstand, dienen we ons de baan van de maan voor te stellen. De maan gaat in ongeveer 27 dagen rondom de aarde.

De planeten die hun baan buiten de omloop van de aarde beschrijven, worden de buitenplaneten genoemd. Hun afstand ten opzichte van de zon is naar verhouding veel groter dan die van de aarde. Zij hebben daarom veel meer tijd nodig om hun weg af te leggen. Mars heeft 687 dagen nodig voor een omloop, Jupiter ongeveer 12 jaar (911,86) en Saturnus 30 jaar (29,46). Uranus doet er 84,02 jaar over en Neptunus bevindt zich op nog grotere afstand van de zon. Zijn baan is dus erg wijd en hij heeft er 164,8 jaar voor nodig. Pluto tenslotte, doet er 248,2 jaar over.

Voor ons onderzoek is het belangrijk een onderscheid te maken tussen binnen- en buitenplaneten.

Pasen en de verlossing van de menselijke gestalte

Jonathan Hilton

In Colmar, in de Elzasie¹ hiervoor, bevinden zich de prachtige altaarpanelen die halverwege de 16e eeuw door *Matthias Grünewald* werden geschilderd. De twee middenpanelen die tentoongesteld zijn, tonen de lijdende Christus aan het kruis en de verrijzende Christus. Wie deze beide opmerkelijke kunstwerken op zich laat inwerken, kan een gevoel krijgen voor de enorme doodstrijd van het gebroken lichaam van Christus Jezus, dat aan het kruis hangt. Daarnaast het stralende opstandingslichaam, dat uit het graf verrijst. Het ene beeld laat ons de vorm van het kruis en het menselijk lijden intens ervaren. Het andere beeld toont het lichaam eveneens in de gedaante van een kruis, echter nu niet langer gebroken, maar zwevend, haast drijvend in een stralende, door een regenboog gekleurde sterrensfeer. Op het eerste paneel zien we de menselijke gestalte als een kruis. Op het tweede verschijnt de menselijke gestalte als een stralend kruis in een sterrensfeer. Beide voorstellingen voeren tot een diepgaande verinnerlijkte beleving van de fysieke menselijke gestalte en van de gevolgen die voor de fysieke gestalte voortvloeien uit de opstandingsdaad van Christus.

Nemen we de menselijke evolutie in ogenschouw, zoals die in beeldende taal beschreven wordt in het boek *Genesis* van het *Oude Testament*, in de mythen van andere kulturen en zoals die recent geestelijk opnieuw door *Rudolf Steiner* doorvorst is, dan treffen we een beschrijving aan van de afdaling van de mens. Vanuit een goddelijke wereld daalt hij af, om op aarde de ervaringen op te doen van het bestaan in een stoffelijk lichaam. In Genesis wordt Adam, de oermens, beschreven als geschapen naar het 'evenbeeld van God'. Echter na verleid te zijn door de slang, worden Adam en Eva uit de Hof verbannen. Zij worden uit de eenheid met God verbannen en moeten op aarde zwoegen, zich met de materie inlaten. Nadat zij uit het Paradijs verdreven zijn, brengen Adam en Eva nageslacht voort. Kaïn en Abel zijn de eerste nazaten. Zij vormen het begin van de erfelijkheidsstroom. Nadat de mens zich uit de goddelijke eenheid heeft losgemaakt, beginnen de erfelijkheidskrachten vat op hem te krijgen: de gevolgen van 'zonden' of afscheiding. Welke uitwerking had de verdrijving uit het Paradijs, de afscheiding van het goddelijke, op de menselijke gestalte, het 'evenbeeld van God', door de opeenvolging van de generaties heen? Wat wil het zeggen om naar het beeld van God geschapen te zijn?

Als we ons verdiepen in vroegere esoterische bronnen, dan stuiten we op macrokosmische uitbeeldingen van het archetype mens. Zo vinden we bijvoorbeeld in de Joodse occulte traditie van de Kabbala, de imaginatie van *Adam Kadmon*. In de Griekse traditie is dit *Adam Protoplastes* (de eerste gestalte). In de Indische traditie zijn het uitbeeldingen van het menselijke archetype, zoals weergegeven in de volgende afbeelding:

¹ Zie hiervoor <https://isenheimer.antrovista.com/inleiding.php>

Deze imaginatie van de mens als het beeld van God, toont hem als een sterrenwezen, samengesteld uit de dierenriem. De dierenriem bestaat uit twaalf groepen van sterren, die als het ware het decor vormen, waartegen de zon en de planeten schijnbaar hun baan voltrekken middels hun bewegingen aan de hemel. Als zodanig kan de dierenriem beschouwd worden als de periferie van onze kosmos; als de omtrek van die enorme sterrensfere die ons omgeeft. In deze sferische gedaante, die door de dierenriem omschreven wordt, beleefde een vroegere esoterie de archetypische gedaante van Adam Kadmon. Adam in de Hof van Eden, naar het evenbeeld van God - nog onaangeroerd door de materie - kan weergegeven worden door deze zodiakale imaginatie. In een voordrachtencyclus die Rudolf Steiner in *Oslo gaf, juni 1912 (GA137)*, relateert hij de archetypische gestalte van de mens aan de dierenriem. Daardoor kunnen we een begrip ontwikkelen van de kosmische geaardheid van de menselijke gestalte, zoals die door een vroeger menselijk bewustzijn nog imaginatief werd waargenomen.

Hoe geven deze dierenriembeelden de ware aard van de menselijke gedaante weer, met betrekking tot de kosmische oorsprong hiervan?

Als inleiding op zijn beschrijving van de menselijke gestalte, wijst Rudolf Steiner er op, dat deze gestalte vertekend is geraakt door de invloeden van de zondeval, de verdrijving uit het Paradijs. In de cyclus die hierboven werd aangehaald, stelt hij, ' dat de mens de onvolmaaktheid van zijn eigen gedaante begint te ervaren, wanneer hij beseft dat zijn gestalte oorspronkelijk anders bedoeld is geweest, een ander karakter had en veranderd is onder invloed van trots en begeerte. ' Ik zal later hierop terugkomen, wanneer we de Opstanding in ogenschouw zullen nemen. Eerst zullen we naar de symbolen kijken, die door de traditie voor de constellaties van de dierenriem zijn overgeleverd en die gebruikt zullen worden om een imaginatie van de menselijke gestalte op te bouwen. In de volgorde waarin zij verschijnen als een grote cirkel aan de hemel, zijn het:

♈ Ram/Aries	♎ Weegschaal/Libra
♉ Stier/Taurus	♏ Schorpioen/Scorpio
♊ Tweelingen/Gemini	♐ Boogschutter/Sagittarius
♋ Kreeft/Cancer	♑ Steenbok/Capricornus
♌ Leeuw/Leo	♒ Waterman/Aquarius
♍ Maagd/Virgo	♓ Vissen/Pisces

Uitgaande van deze tekens, bouwt Steiner de menselijke gestalte op de volgende manier op:

Van de *Ram* ♈ stamt de impuls die tot de rechtopgaande gestalte voert. In een andere voordracht wordt door Steiner ook de lijn van het voorhoofd aan de Ram toegeschreven.

Van de *Stier* ♉ stamt de impuls tot de spraak.

Van de *Tweelingen* ♊ stamt de kwaliteit van symmetrie in de menselijke gestalte.

Van de *Kreeft* ♋ stamt de kwaliteit van het in zichzelf besloten zijn.

Van de *Leeuw* ♌ stamt datgene wat omsloten wordt en wat we de ' actieve inwendige organen ' noemen. Het zijn de organen die een rechtstreekse ritmische relatie tot de buitenwereld hebben, zoals het hart en de longen.

Van de *Maagd* ♍ stamt, wat Steiner het ' echte inwendige ' noemt. Het is dat mysterieuze gebied waar bijvoorbeeld de lever en de ingewanden functioneren, zonder een directe verbinding met de buitenwereld.

Van de *Weegschaal* ♎ stamt de kwaliteit van evenwicht. Dit komt tot uitdrukking in de heupgewrichten. Zij vormen een soort grens halverwege de menselijke gestalte, die het bovenste van het

onderste scheidt. Het onderste deel is op de buitenwereld gericht en op aardse condities afgestemd.

Van de *Schorpioen* ♏ zijn de voortplantingsorganen een representant.

Van de *Boogschutter* ♐ stamt de impuls die tot een voorwaartse beweging voert, vertegenwoordigd door de dijnen en de bovenarmen.

Van de *Steenbok* ♄ stamt het vermogen om de wereld flexibel tegemoet te kunnen treden, wat tot uitdrukking komt in de gewrichten, knieën en ellebogen.

Van de *Waterman* ♁ stamt het vermogen om met de omtrek in aanraking te komen, wat zijn uitdrukking vindt in de kuiten en de onderarmen. Het zijn die gebieden van de menselijke anatomie, waar het bloed het dichtst aan de oppervlakte van de huid komt.

Van de *Vissen* ♋, de laatste van de twaalf, wordt contact gemaakt met de omtrek, de wereld om ons heen en wel op twee verschillende manieren. Deze twee manieren komen tot uitdrukking in de totaal verschillende vorm en functie van de handen en de voeten.

Als we deze twaalf constellaties nemen en de symbolen als een soort beeldschrift opvatten, dan kunnen we een imaginatie opbouwen van de menselijke gestalte, zoals die door Rudolf Steiner beschreven wordt. We beginnen met een cirkel te tekenen (die we ons als een sfeer kunnen voorstellen), een in zichzelf besloten volmaakte vorm.

Uitgaande van de Ram voltrekken we een beweging omhoog, die de sfeer doorbreekt, hem als het ware splijt. In dit beeld zien we niet alleen de beide hersenhelften weerspiegeld, maar ook de lijn die zich rond de wenkbrauwen welft en zich in de lijn van de neus voortzet.

Plaatsen we het symbool van de Stier onder deze sfeer, dan krijgen we een beeld van het spraakorgaan in de keel, inclusief de kanalen die naar het inwendige oor voeren.

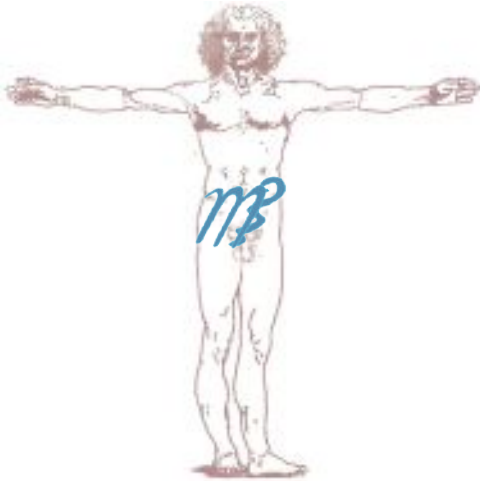
In het symbool van de Tweelingen kan de uitgestrekte ruggengraat beleefd worden en de boog van de schouderbladen en de heup, die ons onder het middel in twee symmetrische helften verdeelt.

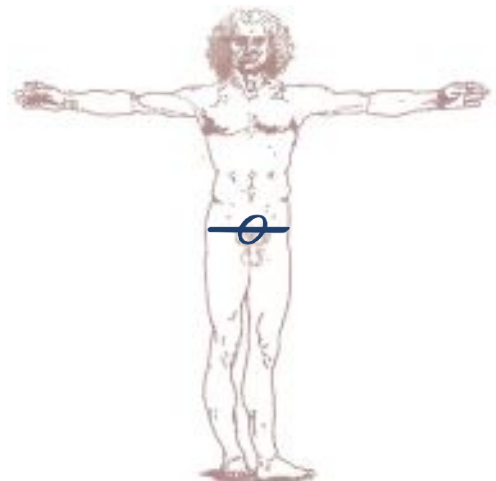
In het symbool van de Kreeft kan het omhullende huis gezien worden, de binnenruimte die fysiologisch als de ribbenkast wordt aangeduid. Daaraan worden de organen toegevoegd, die gebed liggen in het huis van de menselijke borst.

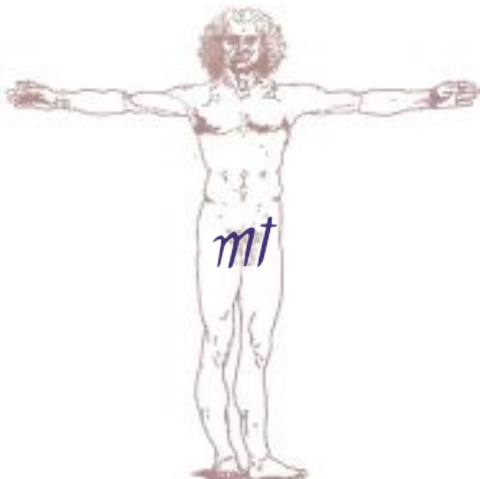
Dit wordt weergegeven door het teken van de Leeuw, dat het hart en het longstelsel vertegenwoordigt, evenals de ritmische circulatie vanuit en terug naar het centrum.

Hieronder kunnen we het symbool van de Maagd plaatsen, om de organen weer te geven, die zich onder in het gebied van het middenrif bevinden. Dit diepliggende inwendige gebied, waar substanties worden omgezet - het echte inwendige.

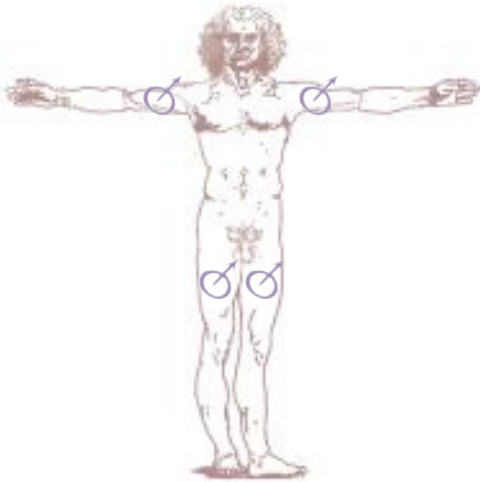

Met het symbool van de Weegschaal komen we aan het grote scharnier van de heupgewrichten, dat essentieel is voor het evenwicht en het punt markeert waar de bovenste en de onderste mens elkaar ontmoeten. In de boog kan zelfs een aanduiding van de navel worden gezien.

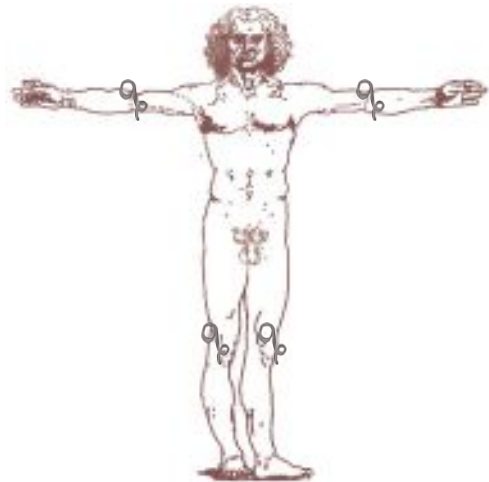

Met het symbool van de Schorpioen voegen we de voortplantingsorganen toe.

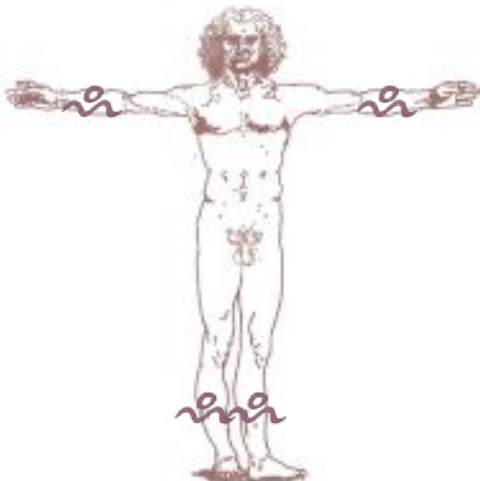
Tot zover hebben we een gestalte zonder ledematen opgebouwd, enkel hoofd en romp. Gaan we nu verder door de dierenriem, dan komen we aan de resterende tekens, die de ontwikkeling in neerwaartse richting impulseren, om de buitenwereld te ontmoeten.

In het teken voor de Boogschutter verschijnen de dijen en de bovenarmen, waardoor beweging in gang wordt gezet.

Met het symbool van de Steenbok komen we aan de gewrichten van knie en elleboog, die soepelheid mogelijk maken.

In de Waterman heeft de ontmoeting met de periferie plaats. De innerlijke mens komt in aanraking met de periferie van de omgeving.

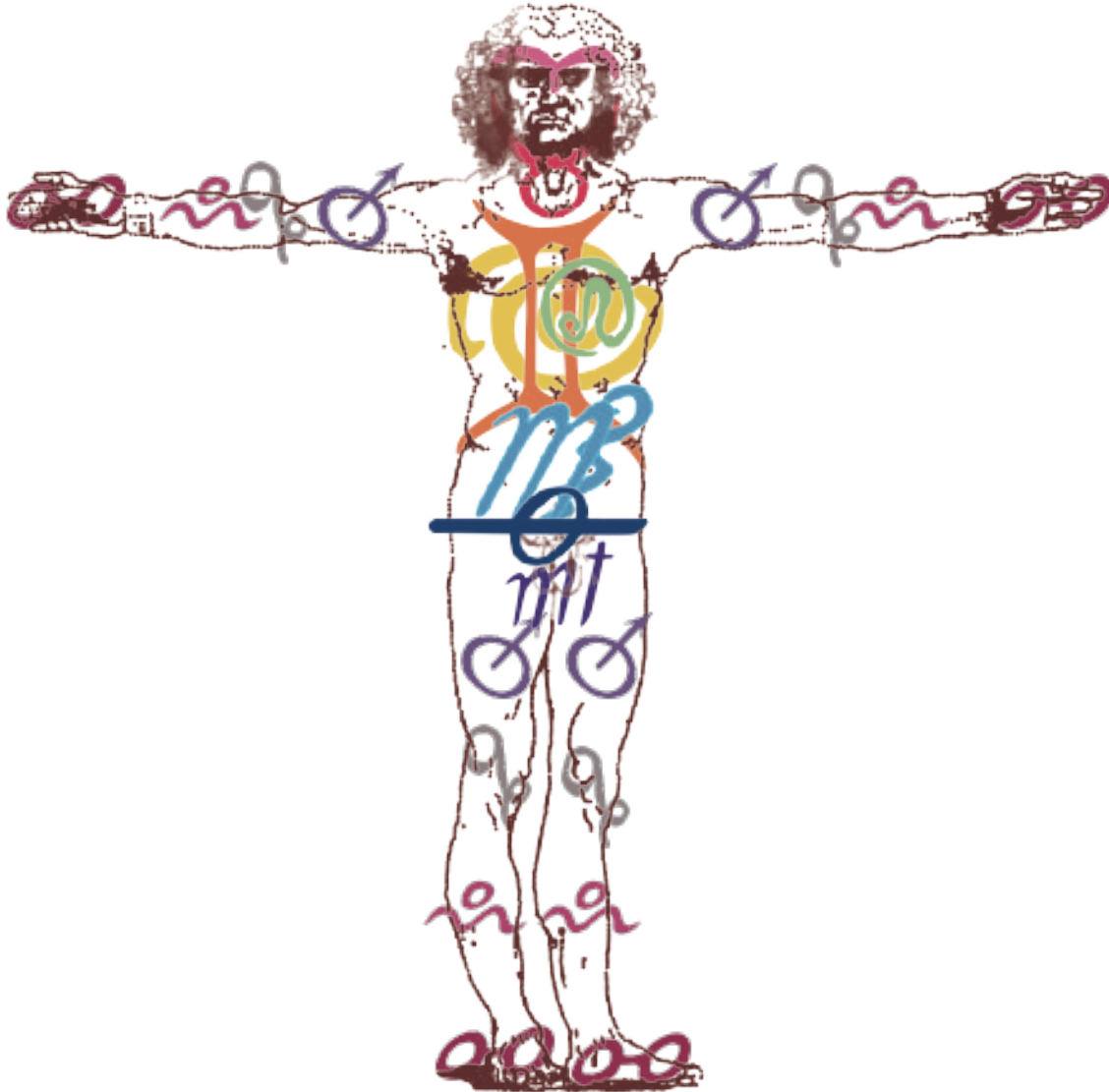
Dit is het gebied van de kuiten en de onderarmen. Dit zijn de delen van het lichaam waar de warmte van het bloed het dichtst aan de oppervlakte van de huid komt.

Tenslotte voegen we het symbool voor de Vissen toe, dat handen en voeten vertegenwoordigt

Op deze manier ontstaat een kosmische hiëroglief, waarvoor symbolen zijn gebruikt die een macrokosmisch beeld tot uitdrukking brengen. Het is de weergave van het archetype van de menselij-

ke gestalte - de gestalte van de dierenriem. Hier echter niet in een sferische gedaante, zoals de vroegere Indische uitbeelding, maar als opgerichte gestalte. Keren we terug naar de kunstwerken waarnaar verwezen werd aan het begin van dit artikel, dan zien we dat drie variaties van deze gestalte werden weergegeven: de oorspronkelijke sferische vorm (de Indiaanse afbeelding), de vorm van het kruis (de kruisiging van Grünewald) en de vorm van het kruis, stralend in de kring van een met sterren bezaaide regenboog (de opstanding van Grünewald). Wat vertellen deze drie voorstellingen ons over de evolutie van de mens als een fysiek wezen?

Zoals Rudolf Steiner onder andere in de *Wetenschap van de geheimen der ziel* beschrijft, is het fysieke lichaam het oudste wezensdeel van de mens, door verheven geestelijke wezens tijdens de vroegste ontwikkelingsstadia geschapen. Dit fysieke lichaam trok echter pas veel later materie aan zich, namelijk tijdens de aarde- ontwikkeling. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen het fysieke lichaam en het fysiek-materiële lichaam. De geschiedenis van de verjaging uit het Paradijs is een imaginaire beschrijving van de tijd waarin het opnemen van materie plaats vond. Daaraan voorafgaand was de menselijke fysieke gedaante nog een replica van de kosmische gestalte, die naar zijn aard sferisch was. Spiritueel gezien zweefde deze vorm boven de aarde, in etherische omstandigheden. Naar het goddelijk plan was de mens voorbestemd om onder te duiken in het aardse bestaan om de buitenwereld te leren kennen, maar niet om daar zover ingezogen te worden, dat dit een degeneratie van de oorspronkelijke vorm tot gevolg had. Echter onder invloed van Lucifer, de slang uit het Genesisverhaal, werd de mens vroegtijdig door begeerte in een verbinding met de fysiek- materiële aarde getrokken. Dit voltrok zich voordat de vermogens

van het Ik krachtig genoeg ontwikkeld waren. Zij stelden de mens nog niet in staat om een fysiek bestaan aan te nemen als een middel tot ik-ontwikkeling, zonder aan dit bestaan onderworpen te raken.

Een gevolg hiervan was, dat de menselijke gestalte gecorrumpeerd werd door een vroegtijdige materialisering en zich tot een vorm ontwikkelde, die aangepast was aan zijn verstrikking in de materie.

Zoals Rudolf Steiner het beschrijft: ' De mens is naar vorm en gestalte veranderd, - van boven door trots en aanmatiging, van onder door begeerte. Als er in de mens geen begeerte zou gloeien, dan zou het onderste deel van het organisme een andere gedaante hebben. ' Kwaliteiten als voortplanting, voorwaartse beweging, flexibiliteit ten opzichte van de omgeving, ontmoeting en verbinding met de periferie ($\mathcal{M}$ - $\propto$ - γ - $\approx$ - $\mathbb{H}$) zouden een andere gedaante hebben aangenomen, in overeenstemming met hun kosmische archetypen en niet zozeer afgestemd op een aards fysiek leven. We zouden ons dit misschien kunnen voorstellen als een eerder dynamisch-actieve gedaante en minder als fysiek-materiële gedaante, zoals we die nu hebben.

In de loop van de tijd veroorzaakte de ' zonde ' van de eerste Adam, zoals de apostel Paulus hem noemde, dat de menselijke gestalte steeds meer in de materie afdaalde. Het karma van de verdrijving uit het Paradijs werd door de generaties heen verder gedragen, middels de stroom van de erfrelijkheid. Hierdoor raakte het menselijk fysieke lichaam van zijn goddelijke oorsprong gescheiden. Tenslotte ontstond het gevaar dat het fysieke lichaam niet langer plooibaar genoeg zou zijn, om aan de menselijke geest een woning te bieden en zo de taak te volbrengen om volledig mens te worden. Een volledige scheiding tussen het aardse bestaan en het goddelijk bestaan zou dan optreden en daarmee zou Lucifer zijn doel bereikt hebben. De mens zou dan enkel nog in geestelijke sferen een bestaan hebben en de aarde zou achter gelaten worden.

Om te voorkomen dat dit zou gebeuren, nam de grote Zonnegeest, het Ik Ben van de kosmos, dat we de Christus noemen, een fysieke aardse gedaante aan, door zich te verenigen met de mens Jezus. Door deze daad, die door Rudolf Steiner wordt aangeduid als het *Mysterie van Golgotha*, werden aan de mensheid nieuwe krachten geschonken, die de mens in staat zouden stellen om vanuit het Ik, de omvorming van zijn eigen wezen op zich te nemen en uiteindelijk ook van het fysieke lichaam. De vervulling van deze omvorming van de mens in zijn ware aard, werd met Pasen voltrokken. In plaats van het fysieke lichaam bij de dood af te leggen en de aarde te verlaten, handhaafde de Christus zijn vereniging met het stoffelijk gebied.

Zodoende overwon hij de gevolgen van de zondeval, die geleid hadden tot de splitsing tussen geestelijk en aards bestaan. Wat in de loop van de tijd de menselijke gedaante misvormd had als een gevolg van de val en door generaties heen werd verder gedragen, werd verlost. Door deze daad voerde Christus de menselijke gedaante terug tot zijn kosmische geestelijk-fysieke archetype. Dit herstel betekende echter niet een simpele terugkeer naar het bestaan van voor de val. Het was geen terugkeer naar de eerste Adam uit de Hof van Eden, de sferische gestalte van Adam Kadmon. In de Verrezene kwam de nieuwe Adam tot aanzijn. Hij die de aarde omvormt vanuit de volheid van het Ik. De mens is niet langer een kind van het Paradijs. In de Verrezene verschijnt de mens van de toekomst, die een modeschepper van de goden zal zijn, een broeder van Christus, nadat hij zijn wezen omgevormd zal hebben uit de kracht van het Ik. Zoals de schildering van Grünewald weergeeft, zal de stralende opgerichte menselijke gestalte in de sterrensfeer staan als een actieve, transformerende kracht - niet langer enkel een evenbeeld van de sterrenkosmos.

Thomas J. Weihs geeft in zijn boek ' *Embryogenesis in Myth and Science* ' (Edinburgh, 1986), meer inzicht in de aard van het opstandingslichaam van Christus. Met name in het mysterie van de ontmoetingen met de Verrezene, zoals die in het *evangelie van Johannes* beschreven worden. Johannes beschrijft de ontmoeting die Maria van Magdala op paaszondag met de Opgestanden Christus heeft aan het geopende graf (*Joh.20:14-17*). Nadat zij de engelen in het graf heeft waargenomen, keert zij zich om en ziet Jezus staan, maar herkent Hem niet. Zij veronderstelt dat het de tuinman is en vraagt of Hij de Heer weggenomen heeft. Dan spreekt Jezus haar naam uit en zij herkent Hem. Waarom herkent zij Hem niet totdat Hij haar naam uitspreekt? Weihs veronderstelt

dat zij ' de niet-materiële menselijke gedaante ' ziet, ' zonder de genetische kenmerken; universeel menselijk, maar zonder individualiserende eigenschappen...Bij de opstanding was het niet het individuele unieke lichaam van Jezus van Nazareth, maar het universele archetype van de Mens, dat voor de leerlingen zichtbaar werd. ' Maria zag de Mens.

Hoe kunnen we deze activiteit die de menselijke gestalte verlost, nu opvatten? Rudolf Steiner heeft herhaaldelijk de ervaringen van de mens in het leven na de dood beschreven. Die ervaring houdt in, dat er een uitdijen plaats vindt door alle planeetsferen heen, tot aan de periferie van de kosmos. Daar bouwen de krachten van de sterren, van de dierenriem, de geestkiem op voor de komende incarnatie.

Deze kiem wordt bij het afdalen opnieuw door de planetaire sferen heen gedragen en rond het moment van conceptie wordt deze kosmische menselijke sterrengedaante in het aardse bestaan binnengeleid. Het is enkel deze geestkiem, die in de eerste stadia van de embryonale ontwikkeling werkzaam is. Pas later worden de erfelijke krachten actief. De geestkiem is de twaalfvoudige archetypische vorm van het fysieke lichaam. Nadat deze kiem zich met het karma van de erfelijkheid verbonden heeft, wordt hierdoor de vorm geïndividualiseerd, in overeenstemming met het eigen unieke lot. Zo staat in ieder mens die we ontmoeten, een convergentie voor ons van de fysiek manifeste gestalte, die opgebouwd is, zowel als een karmische consequentie, als ook naar de archetypische sterrenvorm, die stamt uit het leven in de geestelijke wereld. In ieder van ons is zowel de individuele, als ook de universele gestalte aanwezig.

Thomas J. Weihs gaat verder in op de tweevoudige activiteit van de geestkiem en de erfelijkheidskrachten tijdens de embryonale ontwikkeling, als ' een bevestiging van de fundamentele biologische ontdekking in deze eeuw, die het onderscheid aantoonde tussen het absoluut gepredestineerde genetische aspect en het *epigenetische* aspect van de vormontwikkeling...het genetische aspect bepaalt enkel wat de ene mens van de andere doet verschillen, de verschillende details die de opmaak van een mens bepalen. Echter, wat ieder mens herkenbaar maakt als een menselijk wezen, wat we allemaal gemeenschappelijk hebben, is niet genetisch vastgelegd, maar heeft ergens anders zijn oorsprong. ' Een moderne geesteswetenschap doet een beroep op ons, om dit bewustzijn te betrekken bij de ontmoetingen die wij met onze medemensen

hebben. Het karma van de zondeval, de erfelijkheidsstroom, drukt zijn stempel tot in de fysieke gestalte op ons. Onze fysieke oorsprong echter, ligt niet in onze genen, maar stamt uit de wijde omtrek van de kosmos, uit de dierenriem. Betrekken we dit inzicht bij iedere ontmoeting die we met een ander mens hebben, dan kan dit een belangrijke invloed hebben, zowel voor onszelf als voor die ander.

De waarneming van de universele mens in ieder individu, zelfs in het fysieke lichaam, is Christus werkzaam in ons. Middels deze activiteit kunnen we naar een ontmoeting met Christus in de ander streven en tot een erkenning komen van wat ons verenigt. Dit in tegenstelling tot het identificeren van de andere mens als een product van erfelijkheidskrachten, die ons van elkaar scheiden. Dit houdt geen ontkenning in van het unieke van ieder aardse individu, maar juist de erkenning dat in iedere aardse individualiteit, de universele mens in wording woont, tot in het fysieke lichaam. We maken in ons dagelijks leven dan een waarheid werkzaam, die antwoord geeft op de stille vraag die aan ons gesteld wordt bij iedere mens die we ontmoeten: ' Wie zeg je dat ik ben? '.

Roberta van Schilfgaard

In de *Weekspreuken* wijst Rudolf Steiner er op, dat in de huidige tijd voor het zieleleven van de mens het jaar met Pasen aanvangt. Dat maakt het vanzelfsprekend, om met Pasen de sterren te bevragen, met betrekking tot de bijzondere mogelijkheden, opgaven en uitdagingen, die de mensheid als het ware ' van boven ' aangereikt krijgt. Velen van ons zijn zich ervan bewust, dat we aangeland zijn bij het jaar, waar met een zeker gevoel van dreiging naar toe is geleefd, als zijnde 3x666. Wat kan er echter verder over gezegd worden? Er kan geen sprake zijn van enige determinatie. De sterren en planeten met hun ritmen, kunnen in de eerste plaats afgelezen worden als een reusachtig uurwerk, een kosmische klok, zoals Steiner het noemde. In oude tijden hebben mensen de sterren ' horen ' spreken. Dat is voor ons niet langer mogelijk. Wij beschikken echter over nieuwe mogelijkheden om de kosmische klok te lezen, die verder ontwikkeld kunnen worden aan de hand van antroposofie en astrosocie. Zo kunnen we bijvoorbeeld het einde van de eeuw lezen in relatie tot het begin van de eeuw.

De geestelijke wezens die de sterren als werkplaats hebben, verwachten dat de mensheid bepaalde taken en verantwoordelijkheden op zich zal nemen, op bepaalde momenten in de evolutie. Deze momenten staan opgetekend in de mathematiserende bewegingen van de sterren. Hoe mensen daarop zullen reageren, is natuurlijk een zaak van menselijke vrijheid. Een *bewuste* reactie op het moment van evolutie waarin wij ons nu bevinden, zal echter in toenemende mate noodzakelijk worden, indien de menselijke ontwikkeling niet wil uitmonden in catastrofes op persoonlijke en op wereldschaal. In dit artikel zal een poging gedaan worden om de sterren op een dergelijke manier te bevragen, gebaseerd op het werk van *Willi Sucher*. Hij was een pionier in het gebied van een nieuwe sterrenwijsheid en betrok in zijn onderzoek eveneens ' historische parallellen '. Tenzij anders vermeld, stammen de citaten uit zijn gepubliceerde werk, dat te verkrijgen is bij het *Astrosophy Research Center*.

Behalve de datum van paaszondag, 12 april 1998, dienen we ook de dagen die aan deze zondag vooraf gaan en er op volgen, bij onze beschouwing te betrekken, om tot een beter begrip te komen.

Rudolf Steiner heeft bij herhaling aangeduid, dat de 20 eeuw een belangrijk keerpunt in de tijd vormt. Het *Kali Yuga*, het duistere tijdperk, eindigde in 1899. In 1901 begon Steiner te spreken over de kosmische Christus; in 1910 over de wederkomst van Christus in de etherwereld. Dit kon door mensen individueel worden beleefd sinds de periode 1933/35. Een aantal opmerkelijke constellaties verscheen in de loop van deze eeuw, die in verband staan met de ontwikkeling van een esoterisch Christendom. Een heel uitzonderlijke constellatie, die verbonden is met de gebeurtenissen tijdens het leven van Christus op aarde, zullen in het jaar 2000 de 20 eeuw uitluiden. In de huidige paastijd wordt aan de hemel een wezenlijk appèl zichtbaar en het lijkt het juiste moment te zijn, om ons af te vragen, hoe wij als mensheid hebben gereageerd op de kiemen die ons geschonken werden. De beschikbare ruimte laat slechts toe, dat we hier enkele van deze vroegere constellaties aanduiden.

Het is van belang dat we onze aandacht eerst richten op de klassieke buitenplaneten *Saturnus*, *Jupiter* en *Mars*, die zich relatief dicht bij elkaar bevinden. Zij staan op minder dan 60 booggraden afstand van elkaar, in de sterrenbeelden Waterman, Vissen en Ram. Deze planetaire sferen (die begrensd worden door de omloopbanen van de betreffende planeten) kunnen aangeduid worden als de sferen die de krachten van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest vertegenwoordigen. Uit de substantiestroom, die door de zon vanuit de sterren wordt aangezogen, bouwen zij met aardse materie de vormen op die wij aantreffen, met inbegrip van de menselijke vorm.

Deze aardse vormen maken zij tot dragers van hogere principes. Dit wordt door *Willi Sucher* tot in

detail als 'graalsubstantie' beschreven, met name in *Cosmic Christianity*. We kunnen ons voorstellen, dat in zeldzame gevallen, wanneer de drie buitenplaneten uit dezelfde richting van de dierenriem werkzaam zijn, hun gecombineerde kracht ideaal is. Eén van de meest ideale momenten vond plaats aan het begin van de 20e eeuw, in november en december 1901, toen Rudolf Steiner sprak over de ware aard van de kosmische Christus (GA 8) Dit was gelijk een historische verklaring, die gericht werd aan de mensheid als geheel, van een inzicht dat tot dan toe aan enkele mensen voorbehouden was geweest. Zowel vanuit een heliocentrisch standpunt bezien (het standpunt van de zon), als ook vanuit een geocentrisch standpunt (het standpunt van de aarde), kwamen de drie buitenplaneten uitzonderlijk dicht bij elkaar. En terwijl Steiner deze voordrachten hield en voor publicatie gereed maakte, bevond *Uranus* - de sfeer van het *Geestzelf*- zich op slechts 30 booggraden afstand. Deze belangrijke verklaring aan de mensheid als geheel, zette de toon voor de eeuw en voor vele eeuwen daarna. Een dergelijke uitzonderlijke groepering van de klassieke buitenplaneten heeft eveneens plaats halverwege de maand maart in het jaar 2000; helemaal aan het eind van de eeuw.

Willi Sucher heeft vele malen en met talloze details laten zien, hoe belangrijk de wisselwerking is van ieder paar buitenplaneten voor de menselijke evolutie. Daarbij gaat het zowel om de klassieke, als ook om de nieuw ontdekte planeten (*Uranus, Neptunus, Pluto*).

Zodoende springt met Pasen als eerste de samenstand (met eenzelfde lengtepositie) van Mars en Saturnus in het oog. Deze stand doet zich weliswaar om het jaar voor, maar zelden in dezelfde positie als in 1998. Enige dagen voor paaszondag ontmoeten de beide planeten elkaar in het sterrenbeeld *Vissen* (siderisch). Heliocentrisch beschouwd vindt de conjunctie niet ver van het *perihelion van Jupiter* plaats, en wel op 23 maart, 05.34u (GMT). Geocentrisch treedt de conjunctie op 2 april, 07.30u (GMT) op. Op paaszondag bevindt *Mars* zich al in de *Ram*, terwijl de veel tragere *Saturnus* nog in de *Vissen* verwijlt. De *maan*, die slechts één dag eerder - op paaszaterdag - vol is, voegt zich op zondag bij Saturnus en Mars. De *maan* en haar ritmen bewerken de belichaming van kosmisch leven in aardse materie. Naast andere kwaliteiten, is de *maan* ook verbonden met het vermogen van de mens om zich iets voor te kunnen stellen, fantasie, imaginatie en denkvermogen.. ..allemaal kwaliteiten die het ons mogelijk maken om kosmische essenties en krachten in het materiële bestaan binnen te voeren. Op paaszondag wordt dus de volheid aan krachten, die door de samenstand van *Mars* en *Saturnus* zijn voorbereid, door de *maan* naar de aarde gestraald. Hierdoor ontvangt de mensheid de kwaliteiten, die in staat stellen om deze krachten met creatieve imaginatie op te nemen.

Daartoe dienen we natuurlijk te onderzoeken wat het is, dat achter deze conjunctie schuil gaat, met betrekking tot zijn historie in dit gedeelte van de dierenriem.

In de eerste plaats dienen we na te gaan, in welke samenhang deze conjunctie staat tot de gebeurtenissen uit het leven van Christus. We vinden dan dat kort na de historische paasgebeurtenis in 33 n.Chr., een conjunctie van Mars en Saturnus plaats had. Dit gebeurde in de Kreeft, vier weken na de Opstanding, toen Christus de leerlingen zijn diepste esoterische onderricht mededeelde. De gebeurtenissen uit het leven van Christus hebben niet slechts éénmalig plaats. Zij leven in de ritmen van de sterren en planeten voort als duurzame gebeurtenissen. Door de woorden en daden van Christus werd aan de aarde en aan de mensheid een volledig nieuwe betekenis gegeven, een verheffing tot de waardigheid van bewuste medewerkers in de toekomstige kosmische evolutie. Het *Mysterie van Golgotha* was in zijn volle omvang de centrale gebeurtenis in de menselijke evolutie.

Het opende de weg naar een zinvolle spirituele toekomst voor de mensheid. Het werkt in de geschiedenis voort middels de kosmische ritmen, als een stille, maar krachtige bondgenoot in menselijke en aardse aangelegenheden. Het onderricht van de verrezen Christus is met name van grote betekenis voor de mensheid nu. We zouden mogen stellen, dat dit onderricht proviand vormde voor de weg, die wil voeren naar de toekomstige opstanding van de mensengeest, waar we nu naar streven. De voordrachten die Rudolf Steiner hield over de *Evangelien*, de *Apoca-*

lyps en diegene die bekend staan als het *vijfde evangelie*, vormen een eigentijdse uitdrukking van de diepe wijsheid van dat onderricht. Wanneer de *Mars-Saturnus- conjunctie* dus in de paastijd opduikt, dan betekent dit een krachtige impuls voor de mensheid om de betekenis van het leven op aarde op te pakken; de betekenis van onze opgaven en verantwoordelijkheden met betrekking tot de kosmos als geheel.

Wat weten we over de betreffende planeetsferen, - niet alleen *Saturnus* en *Mars*, maar ook *Jupiter*? Om te beginnen is de *Saturnussfeer* het beeld van de krachten van de Vader, de Griekse *Chronos* - 'almachtige vader tijd', de hoeder van het kosmische geheugen, van karma en lot, zowel voor de individuele mens, als voor de mensheid als geheel. Hij doet een appèl aan de mensheid om 'in toenemende mate een antwoord te geven op de situaties en mogelijkheden van het leven'. *Saturnus* is de kracht die de mens recht op doet gaan en er de nadruk op legt, dat de mens vasthoudt aan de 'richtlijn van goddelijke bedoeling, de focus die door alle evolutie heen als een rode draad loopt, tot in de verre toekomst'. Zodoende werd *Saturnus* ook als de grote wreker beschouwd. Indien de mensheid niet in vrijheid reageert op de mogelijkheden die de ritmen van de tijd bieden, 'kan *Saturnus* ook een soort wreker worden en vergelding tevoorschijn roepen voor menselijke luiheid en onverschilligheid'. In deze sfeer, die Steiner in *Theosofie (GA9)* beschrijft als de derde sfeer van het geestland, vinden we de archetypen van alle begeerte en wensen; de diepere verlangens die we vormen in het leven tussen dood en wedergeboorte, maar die voor ons bewustzijn dikwijls dicht versluierd zijn door het leven op aarde.

De *marssfeer* wordt in *Theosofie* beschreven als de onderste sfeer van het geestgebied. Hier vinden we de archetypen, de ideeën, die ten grondslag liggen aan alles wat fysieke stof bevat, stoffelijk in verschijning treedt. Deze sfeer bewerkt de uiteindelijke neerslag en verdichting van sterrensubstantie in fysieke materie. 'Het begraven van de geest in de stof, was oorspronkelijk de taak van de wezens die vanuit *Mars* werkzaam waren, gedurende de eerste helft van de aarde-ontwikkeling. 'Het gebaar van deze planeet, zoals beschreven door zijn ritmische bewegingen in samenhang met de zon, vormt twee vierkanten. Deze vierkanten vormen een afbeelding van het principe van *Mars*, gevestigd, krachtig in materie verankerd, zodat verandering en beweging niet langer mogelijk zijn. Deze sfeer schenkt ons echter ook ons vermogen om bewustzijn te hebben en ons vrij te bewegen, waardoor we de vaste objecten opzij schuiven of wegduwen. We komen er als het ware mee in botsing en dat maakt ons bewust. In de Griekse mythologie werd *Mars* bijvoorbeeld beleefd als de kracht wiens taak het was om weerstand en verwarring te scheppen. Een kracht die vaak kwaadaardig lijkt, maar waardoor bewustzijn gewekt wordt. *Mars* is tevens de planeetsfeer die de mens het vermogen schenkt om te kunnen spreken. In die zin levert *Mars* de uiteindelijke kwaliteiten om de buitenwereld in confrontatie te brengen met de mensengeest. In onze tijd voerde dit tot een eenzijdige materialistische en technologische cultuur. Omdat *Mars* echter dermate oorlogszuchtig was geworden, dat de mensheid er nauwelijks nog mee om kon gaan, koos de grote *Gautama Boeddha* daar zijn woonplaats aan het begin van de 17e eeuw. Op deze wijze bracht Hij genezing en verlossing, verchristelijkende krachten in de marssfeer. Als een gevolg hiervan, ondergaat deze planeet een geweldige transformatie. Het *achtvoudige pad van Boeddha*, dat ons de kracht schenkt om de ware werkelijkheid van de materiële wereld te doorzien, zal deze sfeer verlossen. Wakkere moed en kracht tot geestelijke opstanding kunnen dan van *Mars* uitgaan.

Het feit dat de conjunctie tussen *Mars* en *Saturnus* in de *Vissen* optreedt, heeft een bijzondere betekenis in meerdere opzichten. Om te beginnen bevindt het lentepunt zich in de *Vissen*. Het *lente-punt* is de positie waar de zon op de eerste dag van de lente de evenaar kruist in opwaartse richting. Rudolf Steiner heeft vaak gesproken over de grote betekenis die de positie van het lentepunt heeft voor het menselijk bewustzijn. Dit punt beweegt zich langzaam achterwaarts door de sterrenbeelden van de dierenriem en markeert op deze wijze, wat door Steiner beschreven wordt als de

' tijdperken ' van de menselijke ontwikkelingsgang. Wij leven in een epoch die in totaal 15.000 jaar zal duren en zeven cultuurtijdperken van ieder 2160 jaren zal omvatten. Na de ondergang van *Atlantis*, nam deze epoch een aanvang met de *Oudindische cultuur*, toen het lentepunt zich in de *Kreeft* bevond. Langzaam bewoog dit punt zich in achterwaartse richting, tot het midden in de *Tweelingen* was aangekomen, de aanvang van het *oudperzische cultuurtijdperk*. Het *Egyptisch-Babylonische tijdperk* is op eenzelfde wijze met de *Stier* verbonden en de *Grieks-Romeinse tijd* met de *Ram*. Ons eigen tijdperk, *het tijdperk van de bewustzijnsziel*, begon toen het lentepunt het midden van de *Vissen* had bereikt in 1413.

De *Vissen* dragen het verleden de toekomst binnen. We moeten altijd iets achterlaten en het op een betere manier nog eens overdoen, dagelijks, wekelijks, van aardeleven tot aardeleven. Dit sterrenbeeld vindt zijn oorsprong in de laatste fase van wat Steiner in de *Wetenschap van de geheimen der ziel* (GA 13) aanduidt als de *oer-Saturnus*. De huidige planeet Saturnus, die de herinnering aan onze volledige ontwikkelingsgeschiedenis bewaart, had eveneens zijn oorsprong in de *oer-Saturnus*. Dit was de eerste van de planetaire incarnaties van onze aarde, toen de basissubstantie van ons bestaan door de *Geesten van de Wil* (*Tronen*) werd geschonken. De afsluitende fase van die ontwikkelingsronde bracht de mensenvoorouder voort als ideale gestalte. De kosmos aanschouwde de weerspiegeling van deze ideale, maar mechanisch ideale schepping van de goden. Dit wezen was nog geen werkelijkheid, eerder een spiegelbeeld, maar wel het beeld van het uiteindelijke doel van de mensheid. Willi Sucher toonde op basis van het werk van Rudolf Steiner aan, dat dit laatste stadium van de *oer-Saturnus* terug te vinden is in het gebied van de *Vissen*. Het ideaalbeeld van de mens blijft als een actieve kracht werkzaam in dit sterrenbeeld.

Wanneer Saturnus zich dus in de *Vissen* bevindt, ' herinnert ' hij zich die laatste fase van de aller-eerste ontwikkelingsgang van onze kosmos. De aanwezigheid van dit beeld in de *Vissen*, richt onze aandacht op zijn verheven doel, dat Steiner aanduidde als *Atma*, de *Geestmens*. In de loop van 1998 zal Saturnus de *Ram* binnengaan en aan een nieuwe omloop van 30 jaar beginnen; een nieuwe 30-jarige ontwikkelingsperiode voor de mensheid.

De conjunctie van *Mars* en *Saturnus* doet zich voor in de nabijheid van het *perihelium van Jupiter*, dat zich sinds het begin van onze 15.000-jarige epoch in de *Vissen* bevindt. Het punt van een planeetbaan, dat het dichtst bij de zon komt, wordt ' perihelium ' genoemd. Willi Sucher stelde vast, dat de lijn die de apsisen (perihelium en aphelium - het punt dat het verst van de zon verwijderd is) met elkaar verbindt ' een indicatie geeft van de *innerlijke stemming* van de betreffende planeet met betrekking tot het zonnestelsel '. Het perihelium, als een soort van ' hoofd ', brengt de bijzondere betrokkenheid tot uitdrukking van de planeet, bij de aangelegenheden van het zonnestelsel. (Het aphelium geeft meer uitdrukking aan de betrokkenheid van de planeetsfeer bij de eigen levensloop.) De *jupitersfeer* schenkt ons het denkvermogen. Deze sfeer ondersteunt het geactiveerde denken, dat een mens nodig heeft om spirituele vrijheid te verwerven, die moet steunen op de basis van een hoger bewustzijn van de doorgeestelijkte ziel. Hier wordt de toekomstige *Jupiterfase* van de aarde voorbereid, die uit gedachtensubstantie zal bestaan. Kort voor *Michaëli*, september 1997, bevond *Saturnus* zich precies in het *perihelium van Jupiter* en intensifieerde zo zijn oriëntatie op de geestelijke vrijheid van de mensheid. Het zal bijna 30 jaar duren, eer *Saturnus* deze positie opnieuw inneemt. *Saturnus* geeft rekenschap van het verleden, *Jupiter* van de toekomst. Samen zien zij wat nodig is, opdat de mensheid niet te ver afdwaalt van de oorspronkelijke goddelijke bedoeling en toch ten opzichte daarvan steeds meer vrijheid verwerft.

Ook zouden we onze aandacht kunnen richten op de conjunctie van *Mars* en *Saturnus* in de *Vissen*, in de nabijheid van het perihelium van *Jupiter*, zoals deze conjunctie zich in de loop van de geschiedenis heeft voorgedaan. Hierover schreef Willi Sucher in *Star Journal* van maart 1968: ' Zo doende zou het een juiste verhouding tot de (heliocentrische) conjunctie van *Saturnus* en *Mars* opleveren...' indien we de balans opmaken van de wereldsituatie, om vast te stellen waar de mensheid zich bevindt en door een constructief denken vervolgens de ingrediënten voor de toe-

komstige ontwikkeling van de mensheid voor te bereiden. Misschien wel in een volledig veranderde wereld, die opnieuw uit een of andere vorm van catharsis herrijst.

Zoiets is mogelijk en diegenen die mededeling doen uit de geestelijke wereld, zoals Rudolf Steiner, hebben alle methodische hulpmiddelen beschikbaar gesteld, die nodig zijn. Wanneer we de vele crisissituaties onder ogen zien, waar de mensheid op dit moment mee worstelt, dan hebben deze woorden thans misschien een nog grotere betekenis dan in 1968. Het zou leerzaam zijn om eveneens de voorafgaande *conjunctie van Saturnus en Mars* in 1966 te bestuderen, maar dat zou hier te ver voeren. Willi Sucher schreef verschillende malen gedetailleerd over de omvattende sterrenconstellaties die rond dat jaar optraden. Hij zag deze hemelse schrifttekens als een aanduiding, dat de geestelijke wezens die de wereldontwikkeling leiden, zich met ' lange termijn planning ' bezig hielden, met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van een *rozenkruisers-christendom*. Daar zijn wij zelf natuurlijk mede bij betrokken. (Deze details kunnen met name gevonden worden in zijn boek *Cosmic Christianity*, in het gedeelte over *Uranus en Pluto*, als ook in *Star Journal*.)

Een *Mars-Saturnus-conjunctie* bij het *perihelium van Jupiter* in de *Vissen* is zeldzaam, maar trad ook op in 1909, op 26 oktober. Op die dag hield Rudolf Steiner de eerste voordracht van de cyclus *De Christusimpuls en de ontwikkeling van het Ik-bewustzijn* (GA116).

Tussen 23 en 27 oktober gaf hij de eerste vier lezingen van de veeleisende cyclus *Anthroposophie-Psychosophie-Pneumatosophie* (GA115). Deze voordrachtenreeks werd als een aansporing voor Theosofen gehouden, die ' de treden niet wilden bestijgen naar de toppen van het inzicht ', om *Marie Steiner* te citeren. Het was ook de tijd waarin Steiner (in ieder geval innerlijk) de *Wetenschap van de geheimen der ziel* voorbereidde.

Op paaszondag zal *Mars* goed en wel in de *Ram* aangekomen zijn. De *Ram* (die ons hoofd en onze hersenen gevormd heeft) werd vanuit verschillende invalshoeken altijd al beschouwd als het begin van de dierenriem. In dit sterrenbeeld bevond het lentepunt zich tijdens de *Grieks-Romeinse cultuurperiode*. Het bereidde zodoende het hersengebonden denken van de huidige mensheid voor. In ons tijdperk kunnen we de krachten van de *Ram* en van *Mars* gecombineerd inzetten, om ons intellect tot het soort denken te verheffen, dat in staat is om vat te krijgen op geestelijk inzicht. Dit inzicht hebben we voor onze verdere ontwikkeling nodig.

Jupiter bevindt zich op 12 april precies in het *perihelium van Mars*, in de *Waterman*. Dit perihelium kwam in het jaar 33 n.Chr. in de *Waterman*. *Jupiter* wijst hier op het potentieel voor een diepgaande wijsheid, die betrekking heeft op *de gebeurtenissen in het leven van Christus*, van 30 tot 33 n.Chr. Het wekt de indruk dat *Jupiter* het van belang vindt, dat een helder denken en een realistische levensinstelling, die wij aan *Mars* te danken hebben, niet verwaarloosd worden terwille van een hang naar enige vorm van vage spiritualiteit. Daarentegen zouden de marskwaliteiten aangewend kunnen worden, om in de gebeurtenissen van Christus ' aardemissie ' een hechte fundering te leggen voor een begrip van het aardse leven.

Zo zien we dus hoe de klassieke buitenplaneten alle drie samenklinken met *Pasen*, aan het eind van de 20e eeuw, net zoals zij werkzaam waren in november en december van het eerste jaar van de eeuw. Thans is echter veel geestelijk voedsel in handen van de mensen gelegd. In de tussenliggende jaren heeft de mensheid tevens wereldwijde verwoestingen meegemaakt. Het heeft er alle schijn van, dat deze gebeurtenissen ingezet zijn om de aandacht van de mensen van de centrale gebeurtenis van deze eeuw af te leiden: de wederkomst van Christus in de etherwereld.

Vele andere aspecten laten zien dat iedere planeet afzonderlijk actief betrokken is bij deze paastijd. Jammergenoeg kunnen zij hier slechts aangestipt worden. Met name *Venus* speelt een actieve rol. De *venussfeer* is een harmonieuze sfeer, die een nieuw Christendom brengt, middels impulsen van liefde en mededogen. Deze impulsen streven naar heling van al datgene wat door *Mars* in afzondering en materialisme is gedreven. Als zodanig vormt *Venus* het oplossende element van *Mars*. De bewegingen van *Venus* vormen een harmonieus, wevend pentagram aan de hemel, een vijfpuntige

ster.

In het *Star Journal* van januari en februari 1970 schreef Willi Sucher over deze planeetsfeer in samenhang met het sociale leven. (Ook toen bevonden *Mars* en *Saturnus* zich in een conjunctie, echter in de *Ram*.) In principe is de sfeer van Venus verbonden met de ontwikkeling en het lot van alle mogelijke vormen van gemeenschap, bijvoorbeeld van staten. De mensenziel gaat na de dood in deze sfeer door een proces van zelfonderzoek en loutering. Daar ontmoeten we de omstandigheden en problemen, die we tijdens ons aardse leven met betrekking tot gemeenschapsvorming ervaren hebben. Op die manier is Venus verbonden met verenigingen, groeperingen, onze verhouding tot onze omgeving, integratie en liefde in kosmische zin.

Daartoe behoren ook sociale omstandigheden en de ontwikkelingen en crisissituaties in de wereld van nu.

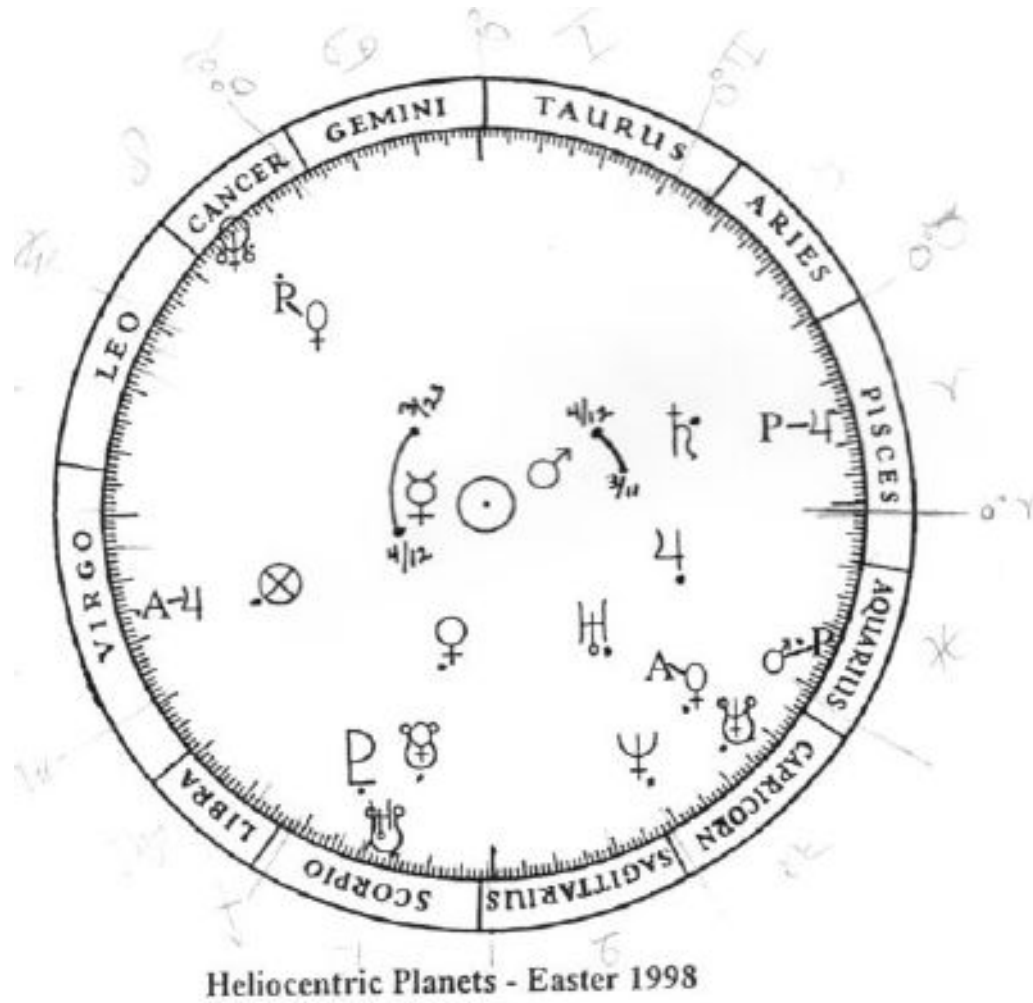
Aan het eind van de 20e eeuw ontstaat de indruk dat het proces van involutie voor de aarde volledig is afgerond. Alsof een perkamentrol volledig is afgerold en gelezen kan worden als voedsel voor de toekomstige evolutie van de mensheid. Rudolf Steiner meende dat de hogere geestelijke wezens zich terugtrekken en dat voor de mensheid de tijd gekomen is, om een centrale rol in de toekomstige ontwikkeling op zich te nemen. De 'rol' moet nu 'opgerold' worden, maar daarbij blijft hij niet onveranderd. De mens draagt ten goede en ten kwade bij en dit zal mede 'opgerold' worden. Zo wordt niet alleen de toekomst van de aarde gevormd, maar ook de wedergeboorte van de aarde voor de toekomstige *Jupiterontwikkeling*

Aan het eind van de 20e eeuw worden uitdagingen van kosmische omvang voor de mens geplaatst. Iedere afzonderlijke planeetsfeer is daarbij betrokken. Het ligt in onze handen hoe we reageren. Ofwel we nemen de gaven van de Antroposofie met meer ernst en consequentie aan of we laten ze braak liggen als interessante weetjes.

Alleen in het eerste geval zullen we in staat zijn om actief en in positieve zin medewerkers te zijn bij de kosmische ontwikkelingen van de toekomst. Deze paastijd kan opgevat worden als een soort 'laatste oproep', om de feiten van Christus' aardemissie' dieper in ons werkzaam te laten worden en de eigenschappen tot ontwikkeling te brengen, die latent in ons besloten liggen.

De grote kosmische zonnebloem

Hazel Starker

	♃ Jupiter	
☿ Mercury		♏ Descending Node
	♄ Saturn	
♀ Venus		♌ Ascending Node
	♅ Uranus	
Earth		A Aphelion Verst van de ☉
	♆ Neptune	
♂ Mars		P Perihelion Dichts bij de ☉
	♇ Pluto	

De gangbare astronomie beschrijft onze kleine aarde vaak als een onbetekenend onderdeelje van het zonnestelsel, niet meer dan een stofje in het grote heelal. De traditionele astrologie ziet de mens als beheerst door de planeten. Hem blijft niets anders over dan zijn lot te aanvaarden, hoewel er moderne astrologen zijn die er toe neigen de mogelijkheid onder ogen te zien, dat een mens zichzelf tot op zekere hoogte zou kunnen transformeren. Er wordt echter nauwelijks ergens een visie aangeboden, die in staat is om het denken op een diepere bestaansgrond te richten. Op basis van de geesteswetenschap van Rudolf Steiner en het werk dat mijn vriend en leraar Willi Sucher hiermee verricht heeft, zou ik het volgende beeld van het universum willen schetsen, in het bijzonder van ons zonnestelsel.

Feitelijk kunnen we het copernicaanse ofwel het heliocentrische model van het universum, waarbij de zon als stilstaand middelpunt wordt beschouwd, met de planeten - dus ook de aarde - er om heen bewegend, niet waarnemen. Niettemin stelt ons denken ons in staat om dit model met onze waarnemingen te verbinden. De beschouwing van een aantal eigenschappen van de zon, kan maken dat we ons genoodzaakt voelen om gewoontegetrouwe denkpatronen te veranderen. Misschien kan het helpen om eerst het opmerkelijke pad van de lemniscaat na te gaan, (fig.1) Als we aan de rechterzijde van de figuur, tegen de klok in beginnen te lopen, met de rechterarm naar buiten uitgestrekt en vervolgens de weg afleggen door het snijpunt heen, dan ontdekken we dat dezelfde arm daarna naar binnen gericht is. Op een raadselachtige wijze zijn buiten en binnen verwisseld. Iets dergelijks doet zich ook voor bij de zon.

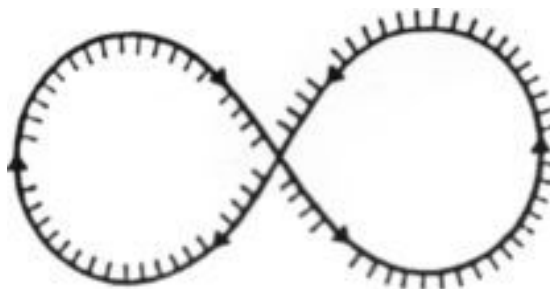

Fig 1

Wanneer er een zonsverduistering optreedt en de maan de schijnbare schijf van de zon bedekt, verschijnt er rondom het verduisterde gebied een prachtig stralend schijnsel, dat bekend staat als *corona*.

Dit is een bijzondere beleving en astronomen vanuit de hele wereld nemen een dergelijke gelegenheid te baat, om met hun instrumenten de beste waarnemingsplaatsen op te zoeken. Zij hopen zo een glimp van dit fenomeen op te vangen, dat nooit langer dan een paar minuten duurt. De vorm en de afmeting van dit schijnsel varieert en staat in samenhang met de activiteit van de zonnevlekken. Sommige astronomen veronderstellen dat deze activiteit zich over het hele zonnestelsel uitstrekt. Een andere opmerkelijke eigenschap van de corona is dat hier temperaturen van meer dan één miljoen graden worden gemeten. Dit in tegenstelling tot de eigenlijke zon, waar slechts 6000 graden worden gemeten. Deze hitte wordt eveneens als een activiteit beschreven. Zo ontstaat het beeld van een zon die oneindig veel meer activiteit vertoont, dan op grond van de eigenschappen van de zonnenschijf zelf verondersteld zou mogen worden. Eerder deze eeuw kwam de astronoom Raymond A. Littleton, als resultaat van zijn waarnemingen, tot de conclusie dat de corona uit materiaal bestaat dat naar het oppervlak van de zon toe valt. Dit zou een samenhang hebben met het 'zodiakale licht', dat het beste waargenomen kan worden na zonsondergang of voor zonsopgang. Het verschijnt als een kegel van licht, dat dezelfde aard heeft als het licht van de corona. Deze lichtkegel verschijnt vóór de zodiak en in uitzonderlijke gevallen kan het de volledige boog van de boven de horizon zichtbare zodiak omvatten.

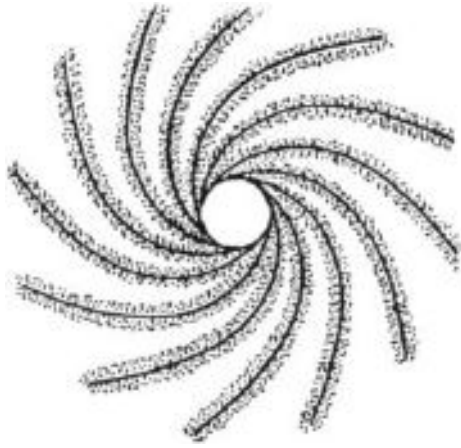

Fig 2

Zonnevlekken werden door Chinese astronomen sinds mensenheugenis opgetekend, maar een nadere studie van dit verschijnsel is van recente datum. Het lijkt alsof er een voorbehoud bestaan heeft, om het schokkende feit te accepteren, dat de zonnescijf smetten zou kunnen hebben. De zonnevlekken blijken toe en af te nemen in een ritme van 11, dan wel 22 jaar. Ze hebben een directe samenhang met verschijnselen op aarde, zoals het poollicht, aardbevingen en storingen in het radioverkeer. Op foto's verschijnen zij als een kleine wervelingen, die niet altijd rond zijn en in een donker centrum verdwijnen, alsof zij in de zonnescijf geboord zijn - eveneens een 'omkering', aangezien de zon gewoonlijk gedacht wordt licht en hitte vanuit zijn middelpunt uit te stralen.

De afgelopen 30 jaar werd onderzoek verricht, waarbij de zichtbare zon met geluidsgolven werd gebombardeerd. De resultaten hebben tot een radicale verandering gevoerd in de opvattingen met betrekking tot het binnenste van de zon. Op zijn minst de 'kern' wordt nu als een lege ruimte beschouwd. Rudolf Steiner veronderstelde eerder deze eeuw, dat de zon niet alleen uit een lege ruimte zou bestaan, maar een ruimte die leger is dan de omringende ruimte. In een bepaald opzicht is dit hetzelfde als een 'zwart gat', die angstwekkende gebieden die alles uit hun omgeving opzuigen en volledig doen verdwijnen. De astronomen echter kwamen vervolgens tot de voorstelling van 'witte gaten'. Daarbij zou het om gebieden gaan, waar datgene wat in de zwarte gaten verdwenen was, weer op zou duiken. Dit doet denken aan de 'magie' van de projectieve geometrie, waarbij als gevolg van bepaalde geometrische wetmatigheden een punt in het centrum verdwijnt, om aan de periferie weer op te duiken. Tenslotte voegen we nog een gedachte aan deze overwegingen toe. Zou de zonnescijf, die soms zo substantieel lijkt te zijn, bijvoorbeeld bij zonsop- en zonsondergang, op een zeepbel kunnen lijken? Die heeft ook een bepaalde substantialiteit, maar bestaat toch alleen maar uit een holle huid, die volledig oplost wanneer de zeepbel barst.

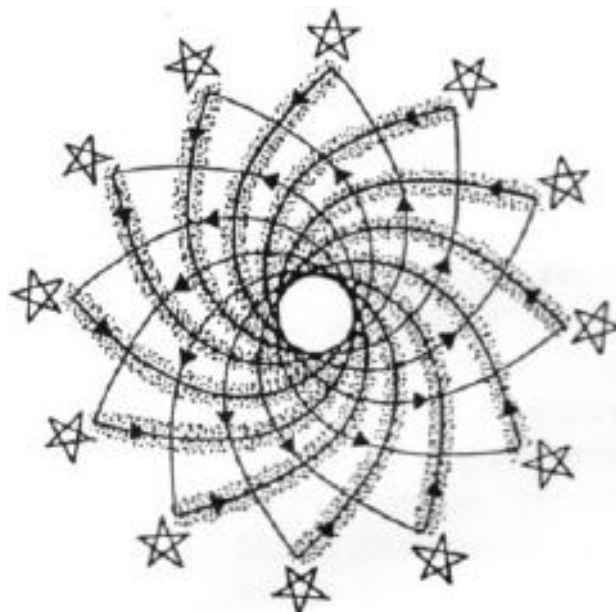

Fig. 3

Met deze gedachten bij wijze van inleiding, keren we nu terug naar de periode toen de leden van het zonnestelsel nog met de zon verenigd waren. We kunnen ons een reusachtige zuigende werkzaamheid voorstellen, vertegenwoordigd door twaalf stromen die op het centrum toe streven (fig.2), dan wel op het anticum, waar zij verdwijnen: een zwart gat effect. Dit is een typerend gebaar, dat op foto 's van melkwegstelsels verschijnt. Als wij daar nu het weerkerend principe van het witte gaten effect aan toevoegen, dan zouden we tot het beeld van fig.3 kunnen komen. Er verschijnt een beeld met een dynamiek zoals we die ook kennen uit de plantenwereld. Bijvoorbeeld in de groepering van de zaden van een zonnebloem (fig.4) of in een cactus. Zo verkrijgen we het beeld van twee zich doordringende stromingen, die een intensieve tweevoudige activiteit teweeg brengen

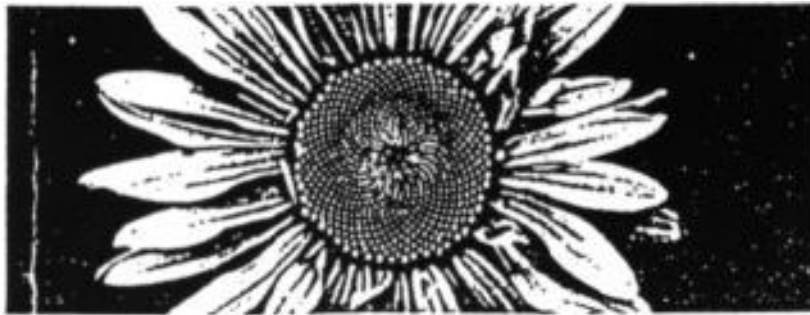

Fig. 4

Hoezeer we deze imaginatie ook tot leven weten te brengen, het blijft een oneindig proces van doelloze herhaling. Als we de naar binnen gerichte stromingen door twaalf personen zouden laten uitbeelden, dan zouden we de ruimte tussen hen steeds kleiner zien worden, totdat zij schouder aan schouder staan en niet verder kunnen. Onze fysiek ruimtelijke wetmatigheid biedt geen mogelijkheid waardoor de twaalf in het centrum samen zouden kunnen komen. Niettemin kunnen we het proces middels ons denken voltooien en zelfs de beweging door het verdwijnpunt heen volgen, om aan de periferie weer op te duiken. Als we dit ingaande proces in een golfbeweging omzetten (fig.5 en 6), dan zouden we zien hoe de golf zijn top bereikt op het punt van maximale verdichting, om dan op een enigszins andere manier verder te stromen, zoals een golf dat doet nadat hij gebroken is.

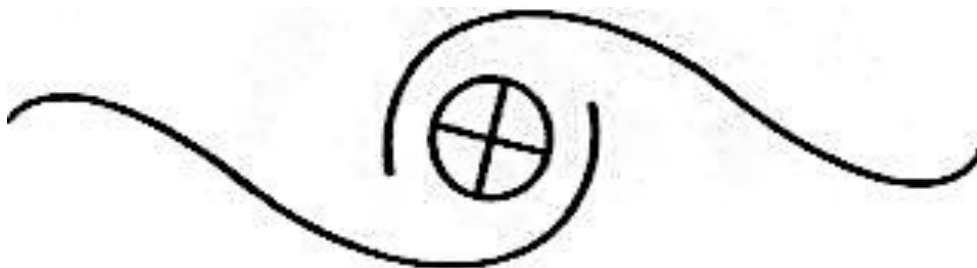

Fig.5

Als wij ons dit proces onderverdeeld in verschillende stadia voorstellen, dan kunnen we tot aan het punt waar de verdichting onverdraaglijk wordt en breekt, vier stappen onderscheiden. En vervolgens twee verdere stappen, die het oplossende proces weergeven, tot aan de volledige oplossing in het anticum (fig.7). Zo komen we tot gebieden met verschillende graden van verdichting, maar doordrongen en doorkruist van actieve bewegingsstromingen.

Als we hier een derde dimensie aan toevoegen, dan komen we tot een sferenmodel, dat astronomen als enigszins afgeplat beschrijven ofwel lensvormig. Temidden van het continue proces van verdichting in iedere sfeer, raken door de interactie van de beide stromingen kleinere gebieden meer verdicht en deze worden rondom elke sfeer in beweging gezet. Dit geeft de geboorte weer van de planeten in ons zonnestelsel. Astronomen kennen deze een bepaald gewicht en een bepaalde dichtheid toe, toenemend vanaf Saturnus tot aan de aarde en dan weer afnemend via Venus en Mercurius. Zo verkrijgen we een beeld van het heliocentrische model van ons zonnestelsel,

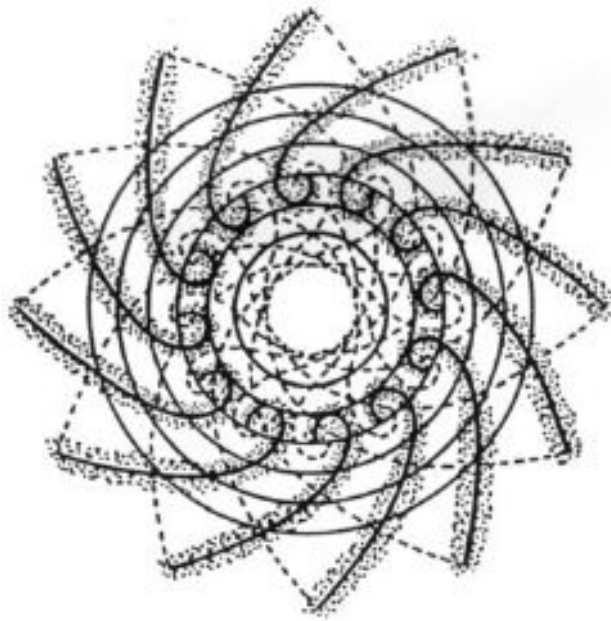
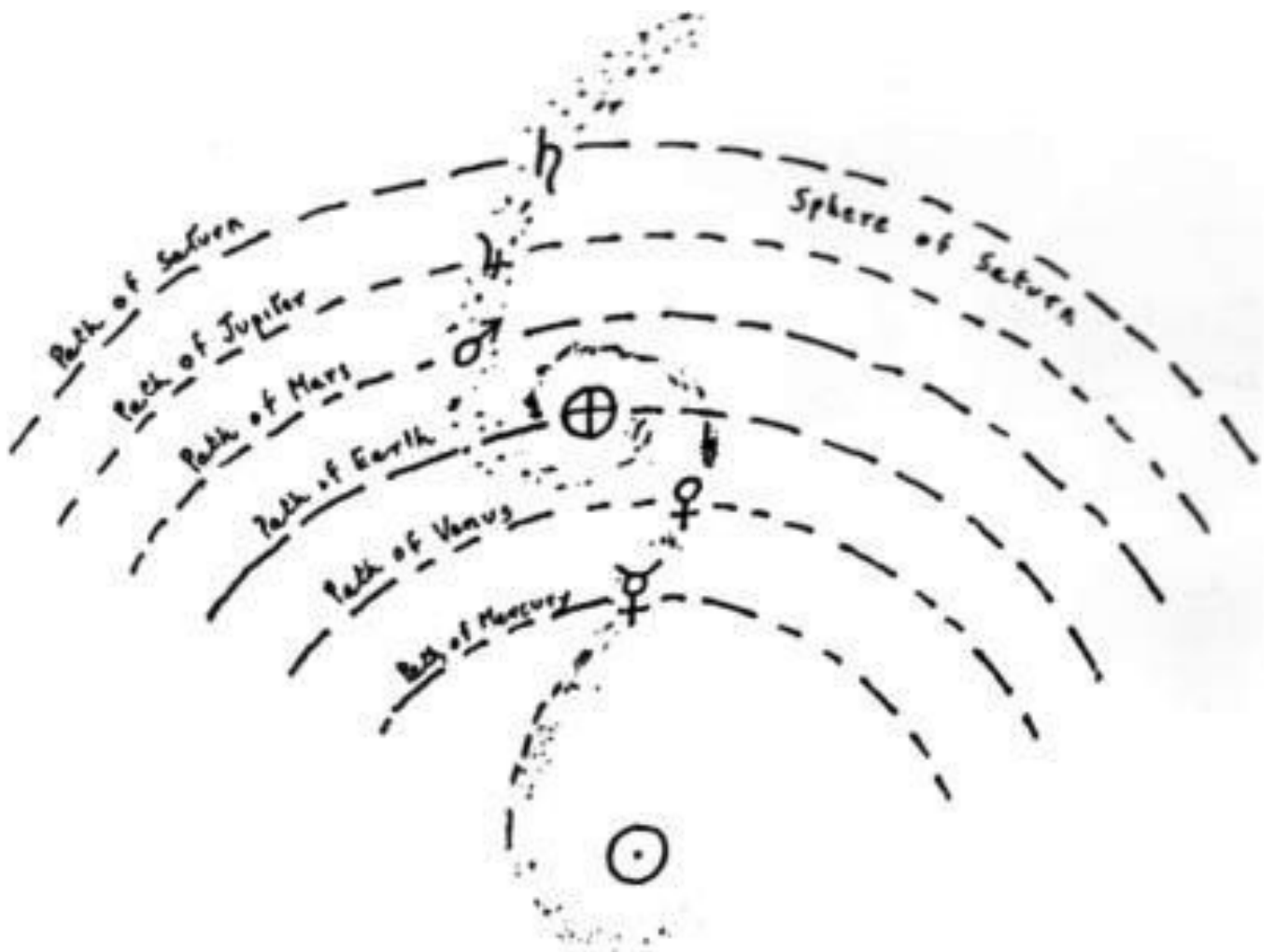

Fig 6

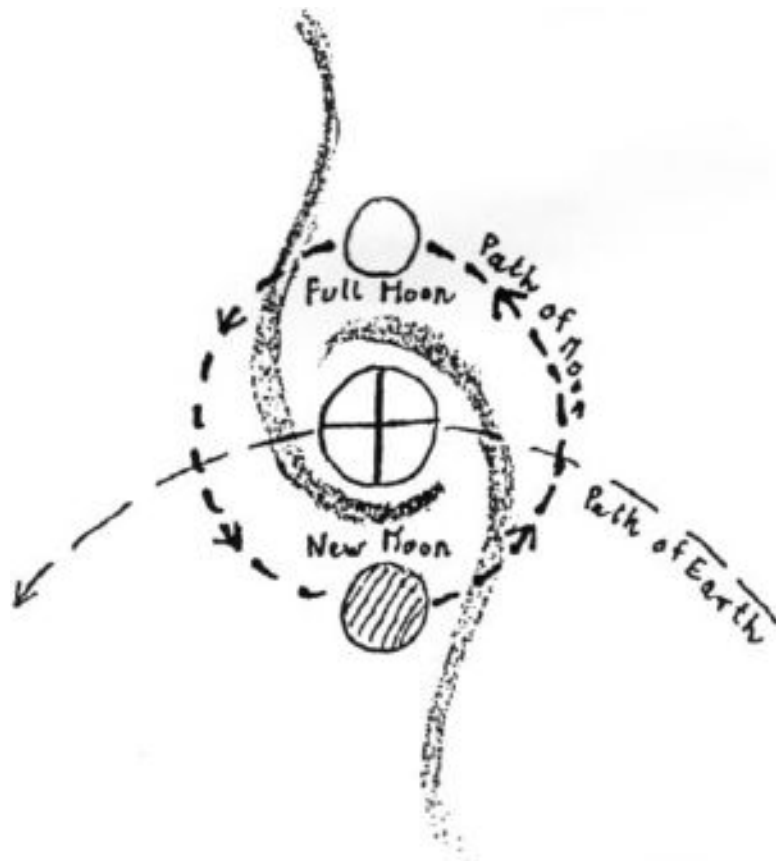
zoals Copernicus dit beschrijft. Voor hem vertegenwoordigen de hemelse sferen de werkgebieden van geestelijke wezens, die aangeduid worden door de zichtbare planeten. Daar dienen we de maan nog aan toe te voegen, die rond de aarde cirkelt. De maan bemiddelt de opbouwende stroom rond volle maan en de oplossende stroom rond nieuwe maan, (fig.8) Dit feit is steeds bekend geweest bij mensen die met bewustzijn planten kweken.

Levend in al deze bewegingsprocessen die we zojuist beschreven hebben, kunnen we onszelf opgenomen voelen in deze geweldige opbouwende en afbrekende werkzaamheid. We kunnen ons echter afvragen of deze processen een doel dienen of dat er enkel sprake is van een eeuwige herhaling. Dit is een zeer diepgaand vraagstuk, aangezien het direct voert tot de vraag naar de zin van het leven voor de mens. Als we de evolutie beschouwen als een proces dat tot doel heeft om iets nieuws in het universum te brengen, dan neemt de aarde een unieke positie in temidden van het zojuist beschreven proces. Daar zijn we in staat om zowel het opbouwende als het oplossende proces te ervaren. Bevinden deze zich in het juiste evenwicht, dan kunnen wij als mensen bewustzijn ontwikkelen. We weten dat dit bewustzijn, de gewaarwording van onze omgeving, in de loop van de tijd aan verandering onderhevig is. Op het hoogtepunt van de Perzische beschaving onderrichtte haar leider, de grote Zarathustra (ca. 5000 v.Chr.) zijn volk aangaande de Lichtgod, de zonnegeest Ahura Mazda, die onderweg was naar de aarde af te dalen. Maar hij zei dat de aarde in geen enkel opzicht gereed was om Hem te ontvangen en dat het de werkzaamheid van de mensheid gedurende een lange periode zou vragen, om Zijn komst mogelijk te maken. Deze zonnegeest, de geest van de grotere zon, de geest van het gehele universum, daalde af naar de aarde aan het begin van onze jaartelling. Sommige mensen kennen hem als Christus, maar anderen kennen Hem onder andere namen. Zoals de zon voor alle mensen schijnt, zo bracht deze grootse universele geest een nieuw licht naar de aarde voor de hele mensheid. Niettemin ligt het in de vrijheid van ieder individu om dit lichtgeschenk aan te nemen en er al dan niet mee te werken. Zo kunnen we aan deze imaginatie van de grote kosmische zonnebloem, het beeld toevoegen van de zon in zijn hoedanigheid als vaste ster, zijn gang in de loop van het jaar door de verschillende kwaliteiten van zijn twaalf bloembladen, de constellaties van de Dierenriem.

Uit vrije keus kunnen we een steeds dieper begrip nastreven van deze grootse processen, zodat we het offer van dit nieuwe licht kunnen aannemen en er mee werken. Op deze manier zullen we in de loop van de tijd iets hebben, wat we kunnen uitstralen als een bijdrage aan een positieve evolutie van het universum. Zodoende de gehele mensheid een aandeel toegekend in de verantwoordelijkheid om een 'nieuw universum' tot ontplooiing te brengen, zoals het beschreven wordt in de Apocalyps van Johannes als het Nieuwe Jeruzalem.

Fig 8

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling² verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling³ in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling⁴ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

---

² De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

³ zie voetnoot 2

⁴ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster